

בית משפט השלום בירושלים

30 ינואר 2011

ת"פ 4733-06 מ.י. פרקליטות המדינה
נ' רבינוביץ ואח'

בפני כב' השופטת חגית מאק-קלמנוביץ

המבקשת מ.י. פרקליטות המדינה

נגד

המשיבים
1. יהונתן רבינוביץ
2. שטרודל נקודה קום בע"מ
3. "אי סרווס בע"מ

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד אלעד פרסקי
הנאשמים וב"כ עו"ד שולמית שיפר ועו"ד אסף שיפר

הכרעת דין

I עיקרי הטענות וגדר המחלוקת

1. נגד הנאשמים הוגש כתב אישום, אשר לאחר מספר תיקונים ייחס להם אישומים כדלקמן:

על פי הנטען בכתב האישום, בין השנים 2003-2006 היה הנאשם 1 (להלן: הנאשם; רבינוביץ) מנהל בפועל ובעלים של נאשמות 2, 3. נאשמת 2 (להלן: שטרודל) היא חברה שנרשמה אצל רשם החברות ביום 25.5.99 כשמטרתה על פי הרישום היא מכירת ציוד מחשבים ועסקאות הקשורות באלקטרוניקה ובתקשורת. נאשמת 3 (להלן: אי סרוויס) נרשמה אצל רשם החברות ביום 1.10.03 למטרת שיווק אינטרנט. על פי הנטען, הנאשם רשם את החברות על שם "אנשי קש", כשלמעשה היה הוא הבעלים האמיתי של שתי החברות.

2. על פי כתב האישום, בין השנים 2003-2006 ניהל הנאשם באמצעות הנאשמות עסק של זיוף ומכירה של תעודות אקדמיות פיקטיביות. התעודות נמכרו לאנשים שונים ברחבי העולם, אשר פנו אל הנאשמים בעקבות פרסומות באינטרנט. ללקוחות נמכרו תעודות ומסמכים הנחזים להיות דיפלומות ואישורים על תארים ולימודים אקדמיים באוניברסיטאות קיימות, כאשר אותם אוניברסיטאות ומוסדות לימוד לא היו קיימים

כלל במציאות, והתעודות המעידות על התארים שניתנו על ידם היו פיקטיביים ולא תאמו את המציאות (להלן: עסקי מכירת התעודות).

התעודות שנמכרו היו אישורים על לימודים לתואר ראשון, שני או שלישי, בתחומים שונים על פי בחירת הלקוח, כשהלקוחות יכלו לבחור גם את ממוצע הציונים ומסמכים הנלווים לתואר, והכל בלי שהלקוחות למדו ועמדו בדרישות לקבלת תארים אלה.

על מנת להגביר את אמינות התעודות רכש הנאשם אתרי אינטרנט שהוצגו כאתרי בית של האוניברסיטאות שאינן קיימות, והדואר שנשלח לאתרים אלה הגיע למחשביו של הנאשם. באמצעות "אתר הבית" הפיקטיבי של האוניברסיטה שאינה קיימת, הפעיל הנאשם "שירות לקוחות" פיקטיבי, אשר השיב לשאלות פונים ובעלי עניין בנוגע למעמדן של התעודות הפיקטיביות, כשהוא נחזה להיות שירות לקוחות אמיתי של אוניברסיטה. בנוסף הנאשם בנה או רכש אתר אינטרנט אשר נחזה כאתר אובייקטיבי המאשש את ההכרה באוניברסיטאות הפיקטיביות, כאשר גם אתר זה היה בשליטתו של הנאשם והמידע שנמסר בו לא היה אמת.

3. עוד נטען בכתב האישום כי התעודות נמכרו ללקוחות תמורת תשלום של סכום שבין חמש מאות לבין שלושת אלפים דולר. בחלק מהמקרים נלוו לתעודות גליונות ציונים, המלצות מבעלי תפקידים באוניברסיטה או מסמכים אחרים שהתבקשו, כולם מסמכים פיקטיביים שתכנם אינו אמת, אשר נערכו על ידי הנאשם ועובדיו. לצורך כך העסיק הנאשם בתקופה הרלוונטית מספר עובדים, שניע בין ארבעה לחמישה עשר במקביל, אשר עסקו ב"טלמרקטינג" של התעודות, בהדפסתן, משלוחן, גביית תשלומים ושירות לקוחות.

4. כתב האישום מייחס לנאשם מכירה של תעודות באמצעות הנאשמות בין השנים 2003-2006 בסכום של \$7,861,567.

האישום הראשון מופנה לנאשם 1 בלבד, ומייחס לו עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וזיוף, המתבטאים בהפעלת עסק מכירת התעודות הפיקטיביות כמפורט לעיל.

האישום השני מייחס לכל הנאשמים עבירות על פקודת המס הכנסה, עבירה של מרמה או תחבולה בכוונה להתחמק ממס, אי ניכוי מס במקור ואי ניהול פנקסי חשבונות. זאת בכך שהנאשמים נמנעו מלדווח לפקיד השומה על הכנסותיהם בתקופה הרלוונטית, לא ניהלו ספרי חשבונות כדין ושילמו לעובדיהם משכורות במזומן ללא ניכוי מס.

האישום השלישי מייחס לנאשם עבירה של רישום כוזב במסמכי תאגיד שהתבטא ברישום של בעלי הנאשמות 3 שלא בהתאם למציאות. בהחלטה בטענה שאין להשיב לאשמה זיכיתי את הנאשם מאישום זה, ועל כן אין צורך להרחיב לגביו.

האישום הרביעי מייחס לנאשם עבירה של זיוף של חתימת רו"ח דב וינשטיין על גבי מכתב שהנאשם עשה בו שימוש.

האישומים החמישי והשישי מייחסים לנאשם עבירות של איומים כלפי עובדת של הנאשם וכלפי מי שבנה את התכנה בה נעשה שימוש בהפעלת העסק.

האישום השביעי מייחס לנאשם עבירה של הפרת הוראה חוקית, כאשר יצר קשר עם שני עדי תביעה, בניגוד להחלטת בית המשפט שהורה על שחרורו בתנאי שלא ייצור קשר עם עדי התביעה בתיק.

5. כאמור, בהחלטה בטענה שאין להשיב לאשמה מיום 6.6.09 קיבלתי את הטענה לגבי אישום אחד, הוא האישום השלישי. הכרעת הדין מתייחסת, איפוא, ליתר האישומים שבכתב האישום. החלטתי לזכות את הנאשם מן העבירה של קבלת דבר במרמה באישום הראשון ומעבירת הזיוף באישום הרביעי, ולהרשיעו ביתר העבירות המיוחסות לו, כפי שאפרט להלן.

II גירסת הנאשם

6. גירסתו של הנאשם ביחס לאישומים המיוחסים לו איננה עקבית. בשלבים מסויימים הוא הודה בחלק מהותי מן העובדות. ככלל, הנאשם נמנע מלהודות באופן גורף ולו בחלק מהעובדות המיוחסות לו, כך שהמאשימה נדרשה להוכיח את כל העובדות הנטענות בכתב האישום.

אעמוד על השינויים בגרסאות הנאשם בשלבי החקירה והדיון בבית המשפט:

7. הנאשם מסר מספר הודאות בשתי הזדמנויות: בחודש נובמבר 2004 במסגרת חקירת מס הכנסה, שהתייחסה לשאלת המיסוי בלבד, ובהמשך בחודש נובמבר 2006, במסגרת חקירת המשטרה. בהודעתו הראשונה, ת/175, בראשית החקירה, נשאל הנאשם במה הוא עוסק והשיב:

"אני עובד בחברת אי סרוויס. אני אחראי לכך שהמערכת במשרד תפעל בכל הקשור למחשבים ולרשת. חברת אי סרוויס בארץ היא סניף של חברת אי סרוויס באנגליה. מה שאומרים לי לעשות אני עושה...."

חברת אי סרוויס עוסקת בשירות טלמרקטינג בכל מיני תחומים, כלומר מכירות דרך הטלפון...

חברת אי סרוויס בארץ עוסקת במכירת קורסים לימודיים ללקוחות בחו"ל בלבד". (עמ' 1 להודעה).

גירסת הנאשם בשלב זה היא כי הנאשמת 2 עוסקת בשירותי טלמרקטינג של תכנים קיימים, וכי תפקידו שלו הוא בחלק הטכני של תקינות מערכת המחשב והרשת.

8. בהמשך נותן הנאשם פירוט של דרך עבודת המערכת, כשהוא מציין כי באתרי האוניברסיטאות ניתנים קורסים לימודיים באינטרנט, כי אנשי מקצוע מאשרים קבלה או אי קבלה של הסטודנט ללימודים אלו, וכי הסטודנטים לומדים בפועל (שם, עמ' 2). כשנשאל במפורש האם האוניברסיטאות קיימות במציאות, השיב הנאשם: "לכל האוניברסיטאות יש משרדים ופרופסורים" (ת/175, עמ' 3 שורות 14, 15).

הנאשם הודה כי הוא מנהל של חברת אי סרוויס בישראל, וטען כי אדם בשם ג'יי מטעם החברה בחו"ל קולט את העובדים, מאמן אותם בשיווק וקובע את שכרם (עמ' 3, 4). לגבי חברת שטרודל טען הנאשם כי בתקופה שהיתה בניהולו ובבעלותו שלו ושל אשתו החברה לא עסקה בטלמרקטינג, והחלה בכך רק לאחר שהועברה בסוף שנת 2002 לבעלות אדם אחר, צ'רלס ברקוביץ (עמ' 4). הנאשם טען כי חשבון הבנק של שטרודל שימש לסליקה של כספים שמקורם במכירת ציוד מחשבים או מתן שירות על ידי ג'יי, תמורת עמלה ששולמה לנאשם. משנת 2003 שימש החשבון לסליקת כרטיסי אשראי של לקוחותיו של צ'רלס, שהפך לבעל החברה. חשבון הבנק של אי סרוויס שימש, לטענתו, לסליקת כרטיסי אשראי של לקוחות חברה זו, כשהנאשם רשאי למשוך משם כסף בעצמו גם ללא חתימת בעלי המניות (עמ' 6).

הנאשם הכחיש במפורש את הטענה שהוא בעליה של חברת אי סרוויס וכי החברה מוכרת תארים פיקטיביים לחו"ל (עמ' 7). הוא טען (שם) כי הדפסות הדיפלומות הנעשות בישראל הן רק תיקונים או מתן עותקים לתעודות שניתנו בעבר בחו"ל.

9. בהודעה השניה, ת/176, נשאל הנאשם על עובדים ספציפיים ועבודות ספציפיות שבוצעו על ידי אי סרוויס, וטען כי העובדים נשכרו לעבודתם על ידי החברה בחו"ל וממנה קיבלו הנחיות לביצוע העבודה (עמ' 1-3). הוא אף טען כי רישום מניות החברה על שם גדליה נבון נעשה על פי הנחיית החברה בחו"ל (עמ' 4). במהלך גביית הודעה זו נערך עימות בין הנאשם לבין גדליה לבון, אשר טען כי נדרש על ידי הנאשם לחתום על מסמכים שהוכנו על ידי עו"ד בלי שידע מראש את תכנם, ולאחר שהנאשם איים עליו שאם לא יחתום על המסמכים לא יחזיר חוב שהיה לו אליו. הוא הכחיש כל קשר לניהול או מעורבות בחברה. לטענת לבון מספר חודשים לאחר מכן התבקש שוב לחתום בפני עו"ד על העברת המניות בחברה לאביו של הנאשם (עמ' 8, 9). על כך הגיב הנאשם ואמר כי גם החברה בחו"ל וגם הוא עצמו ביקשו מלבון לפתוח חברה על שמו באופן זמני, אולם לבון הכחיש את הטענה שפנו אליו מהחברה בחו"ל, עמד על טענותיו בדבר לחצים כספיים שהופעלו עליו, וטען שביקש להשתחרר מהחברה ושהנאשם הוא שניהל את החברה, ולא הוא (עמ' 10, 11, 12).

עוד טען הנאשם בהודעה זו (עמ' 12, 13) כי הכנסות אי סרוויס התקבלו בחו"ל ודווחו בחו"ל, בארה"ב, ולכן, ע"פ חוות דעת שקיבל מרו"ח וינשטיין, לא היתה חובה לדווח עליהן בישראל. גם בנוגע להכנסותיו שלו בתקופה הרלוונטית טען הנאשם כי הצהיר על הכנסות בשווי 0 כיון שכל הכנסותיו היו בחו"ל ונבעו ממתן שירותים לחברות בחו"ל,

והוא דיווח עליהן בארה"ב (עמ' 13). הנאשם טען כי לא קיבל משכורות בישראל מחברת שטרודל (עמ' 14).

10. בהודעתו השלישית במס הכנה, ת/177 דבק הנאשם בגירסה שלפיה נמכר ללקוחות חומר לימודים אמיתי שהועבר לפונים לאחר מיון מקצועי (עמ' 3-1), וכן הכחיש את חלקו בשכירת עובדים, בהעסקתם במשרדו באמצעות מחשבים שהוא סיפק להם ובתשלום שכרם (עמ' 3, 4). עם זאת, כשהוצגו בפניו ראיות סותרות, הודה בכך שניהל חלק מעניינים אלו עבור חברת אי סרוויס שבח"ל (עמ' 4, 5). כשהוצגו בפניו מסמכי רישום של חברת אי סרוויס שלפיהם הועברו מניות בחברה על שם גדליה לבון, על שמו של הנאשם ועל שם אביו טען הנאשם כי מדובר במסמכים זמניים עד להבאת מסמכי אי סרוויס מחו"ל (עמ' 7-9).

11. בחקירתו הראשונה במשטרה, ת/40, טען הנאשם כי הוא עובד במשרד השקעות (עמ' 1) וכי קודם לכן עסק במתן שירותים לחברה בחו"ל (עמ' 3 ואילך). השירותים שניתנו על ידו היו, לטענתו, שירותי פקסים ואימיילים, או על פי הגדרתו "לבדוק שהאנשים בחו"ל עובדים" (עמ' 3 שורות 69, 79). זאת כאשר העובדים נמצאים בחו"ל והוא עצמו בישראל. הנאשם לא מסר פרטים על טיבה של אותה פעילות שלו או של החברה בחו"ל. הוא נשאל על תכנה שנראתה במחשבו בשם אי סרוויס, וטען כי מדובר בתכנה שעבד איתה בעבר, והוא נכנס אליה מידי פעם כדי לראות אם היא עובדת אלו לא. הנאשם הוסיף כי בעבר שילם לאדם כסף כדי שיחזק את התכנה, אך טען כי לא היה בקשר עם אותו אדם משנת 2004 ואינו יודע את שמו. הנאשם טען גם כי אינו יודע מה שם החברה המשלמת את משכורתו שלו (עמ' 4).

12. בחקירותיו הנוספות במשטרה סירב הנאשם להשיב לשאלות והודיע שהוא שומר על זכות השתיקה.

13. בעדותו הראשית העיד הנאשם כי הקים את חברת שטרודל שעסקה בעסקי מחשבים. הוא התבקש על ידי ג'יי שכטר לסלוק עבורו תשלומים מלקוחות תמורת עמלה של 5%. בהמשך התבקש על ידי שכטר לפתוח חשבונות לקוח בחברות לצורך ביצוע הסליקה (עמ' 585). בעקבות ביטולים של עסקאות רבות שגרמו להטלת סנקציות כספיות של חברות האשראי נקלע הנאשם להפסדים גדולים. ג'יי עזב את ישראל ואחרים שבאו במקומו איימו על הנאשם שאם לא ימשיך ויעבוד אתם בדרך דומה יגרמו הם לביטול עיסקאות רבות ויביאו לקריסתו של הנאשם. בשל הקשיים שנוצרו נטל הנאשם על עצמו את הטיפול בחברת שטרודל ובחובותיה. בסוף שנת 2003 בעקבות חובותיה של שטרודל, פתח הנאשם חברה חדשה, אי סרוויס.

בכך הודה הנאשם, למעשה, כי חברת אי סרוויס היא חברה בבעלותו, גם אם על פי מסמכיה ורישומיה היו לה בעלי מניות אחרים.

לטענת הנאשם הוא לא היה מעורב בתוכן פעילותה של שטרודל, לכך היו אחראים אנשי "חבורת ג'יי" שהמשיכו את עסקיו. תפקידו של התמצה באדמיניסטרציה ובשירותי מחשב לחברה (עמ' 590, 591)

14. הנאשם התייחס לקליטת נתונים של אדם אחר שעסק במכירת תעודות, בוב בארט. תוכן ההסכם בין השניים יידון בהמשך. לעניינו אציין כי בעדותו בעניין זה מציין הנאשם כי התבקש והעביר את מסד הנתונים של בארט למסד הנתונים "שלו", דהיינו של הנאשם. עוד ציין כי התבקש על ידי בארט להמשיך ולהעסיק עובדת בשם מעיין, והנאשם קלט את מעיין ואת האוניברסיטאות שהעביר לו בארט, אוניברסיטת סאתרלנד וסן דייגו. מבלי לדון בשלב זה ביחסים בין הנאשם לבין בוב בארט, עצם הצגת העובדות על ידי הנאשם מעידה על מעורבות בעסקי מכירת התעודות, על העסקת עובדים שעסקו במכירת תעודות על ידי הנאשם, על קיומו של מסד נתונים "של" הנאשם שלתוכו נקלטו הנתונים שהועברו מבארט, ועל קליטת האוניברסיטאות הפיקטיביות שבשמן עבד בארט. הנאשם סייג, אמנם, בשלב מסויים את דבריו וטען כי מעיין עבדה בהדפסה ותיקונים אצל בוב, דהיינו היא לא עבדה, כביכול, במכירת התעודות (עמ' 593 שורה 2). אולם מיתר העובדות שמסר ורצף הדברים ברור כי מדובר בעבודה במכירת התעודות.

15. כל אלו מהווים, למעשה, הודאה מפי הנאשם בדבר חלקו בעסקי התעודות, אשר לא כללה ביצוע המכירות בעצמן, אך כללה מודעות לעסקי המכירה והשתתפות בניהולם. זאת בניגוד מוחלט לטענותיו של הנאשם בהודעותיו ובחלקים אחרים של עדותו, בהם טען כי אין לו חלק בעסקי מכירת התעודות, וכי התארים שנמכרו הם אמיתיים, ומאחוריהם עומדים אוניברסיטאות ואנשי אקדמיה אמיתיים.

16. בעמ' 594 לעדותו הבהיר הנאשם כי אפרים גוטליב בנה **עבורו** תכנה חדשה להפעלת העסק, מאחר שהרבה אנשים עבדו מולו בסליקה. בהמשך, בעמ' 604, תיאר הנאשם כי היה מעוניין שיפתחו **לו** תכנה שתעבוד בצורה טובה יותר. הוא תיאר אמנם כי אפיון מערכת המחשב נעשה על ידי מונדרוביץ, והוא שנפגש עם גוטליב ועסק בתכנה. אולם גם בנושא זה עולה מן התיאור כי הנאשם הוא "בעל הבית", מזמין העבודה, מקבל אותה ומודע לפרטיה, גם אם הידע ה"מקצועי" בתחום המכירות היה בידי מונדרוביץ (ראו, לדוגמא, התיאור בגוף ראשון בעמ' 605, שורות 15, 20, 21, ועוד).

בעמ' 600 ואילך התבקש הנאשם לתאר את הצד הכספי בעסקי מכירת התעודות, ובתשובתו תיאר בהרחבה הן את הצד הכספי והן את הצד המהותי. מדבריו עולה כי הוא היה מתקשר עם ה"ספאמר", שולח דואר הספאם באינטרנט, אשר סיפק לו "לידים" – שמות ופרטים של לקוחות פוטנציאליים. הנאשם ידע לספר מכלי ראשון ומניסיונו האישי על כך שהיו לידים טובים ו"לידים דפוקים" (עמ' 601 שורות 12, 13). הוא תיאר באופן חי את התגובות שהיה מקבל מאנשים שדחו את הפניה וכעסו עליה. מיד לאחר מכן תיקן את עצמו וטען כי כך שמע מהסוכנים (שם, שורה 15). אולם התיאור בכללו הוא תיאור חי

הנשמע מפיו של מי שמגלה מעורבות עמוקה בעסקי המכירה עצמם, ולא רק בצד האדמיניסטרטיבי שלהם.

בעמ' 606 ציין הנאשם כי היו אנשים שרצו לרכוש ממנו את העסק, והוא ניהל איתם משא ומתן.

17. ניתן לסכם את עדותו הראשית של הנאשם במסקנה שהכחשת הנאשם את העובדה שנמכרו תעודות פיקטיביות, בחקירותיו במס הכנסה ובמטרה, התבררה כשקרית. הנאשם עצמו מודה עתה במכירת התעודות הפיקטיביות, וטענותיו הן במישורים אחרים. ברור, איפוא, שהנאשם שיקר בחקירותיו, פעם אחר פעם. השקר בחקירה בנושאים מהותיים לאישום מביא לתוצאות שיש להן משמעות ראייתית כלפי הנאשם.

זאת ועוד: גם על פי גירסתו שלו היה הנאשם שקוע עד צוואר בעסקי מכירת הדיפלומות. גם אם מעורבותו החלה בן הטכני ובעיסוק בענייני המחשבים ומאוחר יותר בסליקה, הרי שהיא הלכה והעמיקה עם הזמן.

18. גם בחקירתו הנגדית נקלע הנאשם לסתירת לרוב. כך הודה הנאשם, בין היתר, בכך ששיקר כשאמר שהאוניברסיטאות והפרופסורים קיימים במציאות, ושבניגוד לדבריו בהודעות לא העסיק עובדים בטלמרקטינג ובמכירת קורסים (עמ' 618, 619). בעמ' 620 לפרוטוקול ניסה בתחילה לטעון כי התארים ניתנו על סמך ניסיון חיים, אך בסופו של דבר חזר בו מטענה זו.

בעמ' 621 לפרוטוקול הודה הנאשם ששיקר כשטען כי התעודות מודפסות בחו"ל, והבהיר כי אמר זאת על מנת לעמוד בתנאי חוות דעת רו"ח וינשטיין, שהתייחסה למצב בו כל הפעילות מבוצעת בחו"ל. עוד טען הנשם שם כי לא הוא שסיפק את המדפסות לעובדים כגון רייזי, זאת בניגוד לעדויות העובדים. הנאשם זיגזג ושינה את עמדתו לגבי השאלה מי קבע את גובה משכורתה ומי שילם את שכרה של רייזי. הוא טען כי מדובר בחברה מחו"ל על פי חוות דעת וינשטיין, אך אישר שיתכן שהוא שילם בפועל את השכר ואף קבע את שיעורו (עמ' 622-624).

19. בעמ' 625 טען הנאשם כי מנדרוביץ הוא שקבע את שכר העובדים, אך בה בשעה אישר כי הוא קבע את שכרו של מונדרוביץ, ובכך אישר את ההיררכיה ביניהם. בהמשך הודה בכך שהוא שילם שכר לעובדים, אך לא היה "הבוס" בעבודה. בעמ' 628 טוען הנאשם כי היו קריטריונים מסויימים למכירת דיפלומות, אך הם לא היו ידועים לו אלא למוכרנים כגון אן מארי ומונדרוביץ.

בעמ' 633, 634 הודה הנאשם כי בניגוד לאמור בהודעותיו בחקירה, הוא לא נדרש לרשות מאדם כלשהו כדי להיכנס לשרתי החברה, וטוען כי אמר את הדבר בהתאם לחוות דעת וינשטיין.

בעמ' 643 ואילך הבהיר הנאשם כי בעלי המניות של אי סרוויס בחו"ל לא היו מעורבים בניהול החברה, לא היו מורשי חתימה שלה ולא היו זכאים לרווחים. הוא הבהיר כי רישום החברה באופן כזה נועד להתאימה לחוות דעת ויינשטיין. בעמ' 650, 651 העיד כי עובדים הועסקו גם באמצעות חברה זרה נוספת, O.U.D.P, על מנת לעמוד בתנאים שבחוות דעת ויינשטיין.

20. בסיכומים מטעמו מופיעה גירסתו האחרונה של הנאשם, שם טען כדלקמן: הנאשם ניהל במועדים קודמים עסקים בתחום המחשבים באמצעות חברת שטרודל. במסגרת זו הגיע להסדרי סליקה עם חברות כרטיסי אשראי. עסקיו של הנאשם כשלו. אדם בשם גדליה לבון יצר קשר בין הנאשם לבין אנשים נוספים, ג'יי שכטר, רלף ביבר ואחרים, על מנת שישפק להם שירותי סליקה תמורת עמלה. אותם אנשים – שכטר, ביבר ואחרים, הפעילו עסקים של מכירת תעודות ותארים פיקטיביים לפונים בעקבות פרסומים באינטרנט. בכך שולב הנאשם בעסקי מכירת התארים הפיקטיביים באינטרנט, אולם תפקידו התמצה במתן שירותי סליקה בלבד, ללא כל מעורבות במכירת התעודות ובתוכן העסק. עוד טען הנאשם בסיכומיו כי מפעילי עסקי מכירת התעודות עברו לעבוד במשרדי חברת שטרודל, ומשם הפעילו את כל עסקיהם ועובדיהם, כשהנאשם הוא שנשא בעלויות התפעול השונות. בעקבות הפסדים שנגרמו לו ביקש הנאשם להפסיק התקשרות זו. הוא הגיע עם בעלי החוב להסדרים שונים שלא קוימו. בעקבות ההפסדים הקים הנאשם את חברת אי סרוויס. ב"כ הנאשם מדגישים בסיכומיהם כי הנאשם היה מעורב בענייני התשלומים בלבד ולא במכירת התעודות.

III האישום הראשון

21. באישום זה מיוחסות לנאשם עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וזיוף. העובדות המקימות עבירות אלו הן רכישת אתרי אינטרנט לאוניברסיטאות שונות שלא היו קיימות, רכישת אתר אינטרנט אובייקטיבי – אתר www.echoe.org, אשר נחזה כאתר אובייקטיבי העוסק בהשכלה גבוהה ואשר הציג את האוניברסיטאות הפיקטיביות כאמיתיות, הפעלת שירות לקוחות שהשיב לפונים אל האתרים שנחזו כאתרים רשמיים של האוניברסיטאות, וביקשו לברר את מדובר בתעודות אמיתיות, ושימוש באמצעים אלה על מנת ליצור בפני הפונים מצג כוזב לפיו התעודות משקפות אכן לימודים אמיתיים במוסדות המצויינים בהם.

הנאשם מואשם בכך שייצר מסמכים פיקטיביים, ביניהם תעודות אקדמיות, גליונות ציונים, המלצות מבעלי תפקידים שאינם קיימים, ומסמכים נלווים אחרים. מסמכים אלו נרכשו על ידי הלקוחות תמורת תשלום, מבלי שהרוכשים נדרשו לבצע פעולה לימודית כלשהי. המסמכים נחזו להיות אשר אינם, כשבמציאות המוסדות והאנשים הנזכרים בתעודות לא היו קיימים, והמסמכים לא שיקפו מציאות קיימת כנחזה בהם.

22. כאמור, הנאשם בסיכומיו לא הכחיש את התנהלותו של עסק מכירת הדיפלומות המזוייפות. טענתו העיקרית היתה הכחשת קשריו ומעורבותו של בעסקים אלה. נוכח מרכזיותו של נושא זה והיותו תשתית לכלל האישומים, ומאחר שהנאשם השמיע גירסאות שונות בנוגע לעובדות אלו, כמפורט לעיל, אתייחס לכלל המעשים המיוחסים לנאשם, גם לנקודות שבהן הודה בשלב זה או אחר.

23. בתיק זה העידו עשרות עדי תביעה. רובם הגדול היו מעורבים בדרך זו או אחרת בעסקי הפקת התעודות הפיקטיביות. תוכן פעילות העסק עלה, במפורש או במשתמע, בכל עדויותיהם של העובדים והמעורבים בעסק, כמו גם בעשרות מסמכים שהוגשו כראיות. תקצר היריעה מלדון כאן בכל אחת מהראיות הרלוונטיות. אסתפק בהפניה למספר ראיות מרכזיות:

עדויות המעידות על כך שבעסק נמכרו תעודות פיקטיביות שאין מאחוריהן עמידה בדרישות אקדמיות

24. מר אברהם מונדרוביץ היה בעל תפקיד מפתח בעסקי מכירת התעודות. מונדרוביץ היה בעל תפקיד משמעותי ביותר בעסקי התעודות הפיקטיביות. הוא אדם בעל השכלה וניסיון מקצועי בתחום השיווק, עבד בעבר בחברה גדולה ושימש כמרצה במכללה (פרוטוקול עמ' 101). כמסתבר מתפקידו בארגון היה מונדרוביץ בעל יכולת לקשור קשר עם אנשים ולנהל עסק. בכך השלים את יכולותיו של הנאשם, שאותו הגדיר כמי שאינו מסוגל לנהל קיוסק.

מונדרוביץ הובא לעדות ממעצר, בו היה נתון בשל בקשת הסגרה שהיתה תלויה ועומדת נגדו בעבירות שאינן ממין העניין הנדון כאן. הוא העיד כי "אנשים טובים" מנעו ממנו לעבוד במקומות עבודה אחרים, ובשל קשיי הפרנסה שבהם נתקל, כיון שנחשד בביצוע עבירות חמורות ביותר בעבר, נאלץ לעבוד בעיסוק זה (פרוטוקול מיום 20.2.08, עמ' 90).

25. מונדרוביץ סיפק מבט מזוויות נוספות על התנהלות העסק: העובדים היו במקרים רבים אנשים בעלי קשיים שונים, שנאלצו לעבוד בעסק זה על אף חוקיותו המפוקפקת והעובדה שהעבודה לא היתה רשמית ולא ניתנו תלושי משכורת. כך, לדוגמא, עבדה במקום בתקופה מסויימת גם ביתו של הנאשם, עגונה המטופלת בשני ילדים, אחת מהם ילדה פגועה, שנאלצה למצוא לעצמה מקור פרנסה, והועסקה על ידי הנאשם בעבודה מביתה (פרוטוקול עמ' 100). עוד העיד מונדרוביץ כי העובדים היו כולם דוברי אנגלית, וכונו בשמות אנגלו סקסיים, כיון ש"אף אחד בעולם לא ידבר לשמות יהודיים, אברהם ופייגי. הם יכולים להתקשר לשמות כמו אמריקאיים". כינויו של העד בעסק היה דניאל פורטר, וכינויה של בתו היה ג'וליה ברנס (פרוטוקול עמ' 99). השימוש בשמות זרים עולה גם מהמסמכים והתכתובות שהוגשו. העד הדגיש בעדותו כי במכירת התעודות הקפידו שלא

למכור לישראלים (פרוטוקול עמ' 92, 98), וכן נמנעו ממכירת תארים במקצועות כגון רפואה, שבהם עלול להיגרם נזק אם בעל התעודה אינו מיומן וחסר הידע הנדרש (עמ' 92).

עדותו של מונדרוביץ היתה משמעותית ביותר, כיון שתפקידו הבכיר ב"ארגון" איפשר לו נקודת מבט רחבה. העד העיד על פעילות העסק אשר ברור היה לו שקיים לכל הפחות ספק בדבר חוקיותה. הוא תיאר גם את חלקו של הנאשם בפעילות זו. עם זאת, העד לא נראה להוט להעיד באופן שיביא להגדלת חלקו של הנאשם בעסק או להקטנת חלק זה. העדות היתה מאוזנת וברורה. על אף שהעד חשוד בביצוע עבירות חמורות, שאינן קשורות לנושא כתב האישום, התרשמתי מעדותו באופן חיובי ואני סבורה שניתן לבסס עליה מסקנות וממצאים.

26. בנוגע למהות העסק העיד מונדרוביץ כי הלקוחות קיבלו "ניירות יפים לשים על הקיר". כשם שהתעודות לא היו נכונות, כך גם גיליונות הציונים ומסמכים שונים שנשלחו ללקוחות על פי בקשתם (פרוטוקול עמ' 91, 92). כך העיד בלשונו:

ש. איזה אוניברסיטאות כתובות על הניירות האלו.

ת. היו כמה שמות, אבל לא אוניברסיטאות קיימות. הם יכולים לבדוק שהם לא קיימות.

ש. במסגרת המכירה, חוץ מהדיפלומה מה קבל הלקוח?

ת. הוא קיבל רשימה של קורסים שהולך עם התואר, וזה לא שווה משהו.

ש. הוא עשה את הקורסים האלו הלקוח

ת. בדיוק כמו שהוא הלך לאוניברסיטה. מי שבדק את האוניברסיטה יודע שהדבר אינו רשמי. אני לא יודע מה הם עשו מזה.

ש. אם יש גליון ציונים שבו רשום שקבלתי בפילוסופיה A זה לא נכון

ת. זה לא נכון.

.....

ש. מה זה ההמלצה הזו

ת. זה בדיוק כמו התעודה, המלצה כלום, תעודה כלום. כתוב בהמלצה שהוא היה תלמיד

טוב והוא היה מקובל, אני לא זוכר שהוא אמר על שום קורס ספציפי.

באוניברסיטאות לא נותנים כאלה מסמכים

ש. על התעודות, וגיליונות הציונים, ועל ההמלצות, מי חתם?

ת. אנשים שגם לא קיימים גם כן.

עדויות נוספות המצביעות על תוכן הפעילות בעסק:

27. עדות שושנה לוי, פרוטוקול מיום 10.6.08, עמ' 173 ואילך, העדה מתייחסת למוצג ת/113 המוצג לה:

"ש. תוכלי להסביר מה זה?"

ת. זה שמות של אוניברסיטאות שלא קיימות באמת, שהיו מוכרים את התארים שלהם.

ש. את כתבת את זה?

ת. כן.

ש. מה הקשר בין האוניברסיטאות שכתבת במזכר לבין יונתן רבינוביץ'?

ת. הוא כנראה המציא אותם.

ש. האתרים של האוניברסיטאות האלה, את יודעת מי בנה אותם?

ת. לא.

ש. את זוכרת איזה סוגים של דפלומות מכרתם?

ת. הכל.

ש. איזה סוג של תואר?

ת. כל דבר.

ש. גם דוקטורט?

ת. כן."

בעמ' 174 העידה שושנה לויך:

"ש. תוכלי לומר איך האתרים האלה קשורים ליונתן או לעסק?

ת. זה היה האתר של האוניברסיטה כביכול, הלקוח היה יכול לשלוח את הפרטים דרך האתר.

ש. אם לקוח שלח פרטים דרך אתר זה, לאן זה מגיע?

ת. זה היה מגיע למייל של המשרד.

28. העד שלמה אלבו העיד ביום 10.9.08. הוא היה בעל ניסיון רב בעסקי מכירת התעודות ועבד קודם לכן בחברת MVS, החברה שהחלה במכירת התעודות, ואצל ג'יי שכתר (עמ' 246). לגבי עבודתו אצל הנאשם העיד אלבו:

"ש. האנשים שפנו אליכם היו מהם דרישות לקנות את הדיפלומה, הם היו צריכים להציג משהו?

ת. לא כי אנחנו לא שיחקנו שזה משהו אמיתי. היו כאלה ששיחקו כאילו זה אמיתי [?]
קורות חיים. אנחנו לא ביקשנו שום דבר."

29. העדה פייגי פסטג העידה בפרוטוקול מיום 4/3/09 בעמוד 495 שורות 5-6:

"ש. אם מישהו שולח אימייל לאתר של האוניברסיטה

ת. לשירות לקוחות או לבירורים. בעיקרון אלי."

30. גם העדה מעיין נדרה העידה בעמ' 155 כי הדפיסה דיפלומות של אוניברסיטאות וגליונות ציונים; העדה אדה בנטלי העידה ביום 10.9.08 בעמ' 260 כי עבדה אצל הנאשם במכירה ושיווק של תארים אוניברסיטאיים של אוניברסיטאות צ'לסי וקנבורו וכי מסרה ללקוחות שהתעניינו כך את פרטי אתר אקו שבו רשומות האוניברסיטאות; העדה סינה קורן העידה ביום 26.10.08 בעמ' 3 כי מסרה ללקוחות שיש אוניברסיטאות המסכימות

לתת להם דיפלומה על סמך נסיונם מבלי שידרשו לעשות דבר לשם כך, וכי הדבר יעזור להם במציאת עבודה.

חלקו של הנאשם בעסקי מכירת התעודות המזוייפות

31. מן העדויות עולה תמונה ברורה וחד משמעית לפיה הנאשם הוא שעמד מאחורי עסק הנפקת התעודות הפיקטיביות. אמנם מעורבות זו כפופה למספר הסתייגויות: אין מחלוקת על כך שהנאשם עצמו לא עסק בהנפקת התעודות ואף לא בהדרכה והנחיה של העובדים. הפן ה"מקצועי" של העבודה נעשה על ידי אנשים אחרים, כשחלקו של הנאשם התמקד בצדדים הטכניים. ניתן למצוא בסיס לטענה שהנאשם לא היה יוזם העסק של הנפקת התעודות, הוא הגיע אל המוכן ולאחר שנחקר והוגש נגדו כתב אישום הפסיק את עיסוקו ואחרים המשיכו בכך (אם כי מחוץ לתחומי מדינת ישראל). יתכן גם שהנאשם החל את דרכו בעולם זה על ידי מתן שירותי סליקה, ובהדרגה עבר לניהול של העסק כולו, כולל מכירת התעודות. אולם על אף כל אלו, העדויות שנשמעו מצביעות בבירור על כך שהבעלים, המפעיל, האחראי לניהול, לתשלום המשכורות ותזרים המזומנים של העסק, ומי שנתפס מבחינת העובדים והמעורבים כולם כ"בעל הבית" של עסקי התעודות, במקומות ובמועדים הנדונים בכתב האישום, הוא מר יונתן רבינוביץ.

32. מעורבותו של הנאשם עלתה בעדותה של העדה מחברת כאל, בה נפתח לנאשם חשבון שאיפשר סליקה: העדה אילת פרוכטלנדר העידה ביום 7.2.08. בעמ' 42 נשאלה על קשרים עסקיים עם הנאשם והשיבה כי "הוא לקוח עסקי שהיה לו אתר אינטרנט ואנחנו שימשנו מסלקה ללקוחות". בהמשך, בעמ' 43 העידה העדה כי הנאשם עצמו הגיע לפגישה איתה והסביר את המודל ומי עומד מאחורי החברה. בעמ' 44 ואילך הציגה העדה מסמכים שהוגשו לכאל במסגרת פתיחת החשבון (ת/9), ובהם הופיע שמו של הנאשם כמורשה חתימה באי סרוויס ואף כערב אישית לחברה זו.

העדה אילת ניסים מחברת 012 העידה ביום 13.3.08. היא זיהתה את הנאשם במסמכים ובמראהו כמי שנפגש איתה וכנציג או מורשה חתימה של שלוש חברות, כולל שטרודל ואי סרוויס. כמו כן העידה כי הנאשם איכסן אצלם שרת והפעיל קו חניס 1-800 לשיחות לחו"ל (עמ' 116, 117).

33. עובדים שונים של העסק זיהו את הנאשם כמי שעומד מאחורי העסק ומאחורי האוניברסיטאות הפיקטיביות:

העדה רייזי לפיאן העידה בפרוטוקול מיום 26/10/08 עמוד 30 כי לא עבדה באוניברסיטת צ'לסי אלא עבדה אצל יונתן, וכי יונתן הוא ש"ייסד" את האוניברסיטאות שבשמן נמכרו התארים. שושנה לוי העידה בפרוטוקול מיום 10/06/08 עמוד 173 כי

הנאשם הוא ששכר אותה לעבודה, כי הוא ככל הנראה מי ש"המציא" את אותן אוניברסיטאות. כן העידה כי לאחר הדפסת הדיפלומות הכניסה אותן למעטפות ומסרה אותן לנאשם או הניחה על שולחנו.

מעין נדרה העידה בפרוטוקול מיום 10.6.08 בעמ' 156 כי הנאשם הוא שראיין אותה וקיבל אותה לעבודה, ואף סיפק לה מחשב ומדפסת שבאמצעותם עבדה בביתה. העד שלמה אלבו העיד ביום 10.9.08 בעמ' 246 כי כשעבד אצל הנאשם לא היו לו בוסים נוספים.

34. אברהם מונדרוביץ בעדותו נשאל לגבי מסמכים שונים שהיו בעסק, ואישר את האפשרות שהם היו קיימים עוד לפני כניסת הנאשם לעסק, "מימי ראלף וג'יי" (פרוטוקול עמ' 108). הוא אישר גם את טענת הנאשם שלפיה עסק הנאשם לא ידע כיצד לכתוב מסמכים רלוונטיים ועסק בנושאי אדמיניסטרציה כגון בנקים, ויזה, דואר, ומה שכונה על ידי העד "ביזנס", ולא בתעודות עצמן (עמ' 104). אולם על אף חלקו המרכזי של מונדרוביץ בניהול ה"מקצועי" של העסק, מבחינת תנאי העסקתו ותשלום שכרו שלו, כמו גם קביעת תנאי העסקתם של אחרים, היה אף הוא תלוי בנאשם. וכך העיד (פרוטוקול עמ' 96):

"ש. מי שעבדת מולו הוא יונתן?"

ת. כן.

ש. מי קבע את המשכורת שלך?"

ת. משכורת זה בעיה אחרת. היה בעיות עם כסף, קיבלנו, פעם לא קיבלנו. זה היה עבודה שזה היה קשה. עבודה לא רגילה, תלוונת. הרבה לא היה לנו אפשרות לעשות.

ש. בכל זאת, מי קבע כמה כסף תקבל

ת. זה היה יונתן ויכול להיות האנשים שלו..."

בנוגע לקליטת עובדים אחרים העיד מונדרוביץ כי הוא ראיין את העובדים והדריך אותם, אולם "אמרתי להם בדיוק מה זה, ושאני לא קובע את הכסף] ושהם יודעים שכל אחד צריך ללמוד ואז יש בעל הבית" (פרוטוקול עמ' 102)

לגבי האוניברסיטאות העיד מונדרוביץ כי הן היו שייכות לנאשם, לא באופן אישי אלא באמצעות החברות (עמ' 94).

35. המסקנה העולה המכל האמור היא שהנאשם היה בעל ה"עסק" של מכירת דיפלומות מזויפות. אמנם נראה שהוא עצמו לא נטל חלק בפועל בצד ה"מקצועי" של פעולות המכירה, ניסוח המסמכים וכדומה. אולם הוא שהיה בעל העסק מבחינה כספית, הוא היה בעל הסמכות להעסיק עובדים או להפסיק את העסקתם, הוא שקבע את שכרם ותנאי עבודתם, וכיוצא באלה.

הפן המשפטי

36. סעיף 414 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין; החוק) מגדיר מהם זיוף ומרמה כדלהלן:

"מרמה" - טענת עובדה בענין שבעבר, בהווה או בעתיד, הנטענת בכתב, בעל פה או בהתנהגות, ואשר הטוען אותה יודע שאינה אמת או שאינו מאמין שהיא אמת; ו"לרמות" - להביא אדם במרמה לידי מעשה או מחדל;

"זיוף" - אחת מאלה:

- (1) עשיית מסמך הנחזה להיות את אשר איננו, והוא עשוי להטעות;
- (2) שינוי מסמך-לרבות הוספת פרט או השמטת פרט - בכוונה לרמות, או ללא סמכות כדין ובאופן הנחזה כאילו נעשה השינוי בסמכות כדין;
- (3) חתימת מסמך בשם פלוני ללא סמכות כדין, או בשם מדומה, באופן העשוי להיחזות כאילו נחתם המסמך בידי פלוני;

37. העבירה של קבלת דבר במרמה מוגדרת בסעיף 415 לחוק העונשין:

המקבל דבר במרמה, דינו - מאסר שלוש שנים, ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו - מאסר חמש שנים.

עבירת הזיוף המוגדרת בסעיף 418 לחוק:

"המזייף מסמך, דינו- מאסר שנה; זייף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, דינו- מאסר שלוש שנים; ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו-מאסר חמש שנים."

עבירת הזיוף

38. יעקב קדמי בספרו "על הדין בפלילים", חלק שני, תשס"ו - 2005 (להלן: קדמי) דן ביסודות עבירת הזיוף:

"... הנחזה להיות את אשר איננו: "דובר שקר על עצמו".

(א) משמעותה של דרישה זו היא, שהמסמך שנעשה אומר שקר על עצמו, ואין די בכך, שתוכנו של המסמך כוזב: ... אין זיוף מסמך אלא אם כן המסמך לא זו בלבד שהוא דובר שקר- כלומר, מצהיר או מספר על עובדות כוזבות -אלא דובר שקר על עצמו..."

(ב) "אומר שקר על עצמו", משמעו: מציג עצמו כמסמך "אחר" ממה שהוא באמת, להבדיל ממסמך המוסר תוכן כוזב בלבד; זהו, אפוא, מסמך המתיימר, בכחש, להיות את שאיננו.

(ג) סיכומו של דבר, יש להבחין בין עריכת מסמך "כוזב", לבין עשיית מסמך "מזויף": עריכת מסמך שתוכנו כוזב, אך אינו מתיימר להיות מסמך "אחר"

ממה שהוא באמת – אינה מהווה "זיוף"; ומסמך שתוכנו כוזב – אך אינו אומר שקר על עצמו- אינו מסמך "מזויף".

אשר על כן: כאשר אדם מציין בהצהרה, בשמו האמיתי, פרטים כוזבים- אין בכך משום "זיוף" ההצהרה; שרק התוכן כוזב, וההצהרה אינה מתיימרת להיות "מסמך אחר" ממה שהיא באמת, דהיינו הצהרה כוזבת של עורכה..."

39. הדברים יפים לענייננו: המסמכים שהונפקו בעיסקו של הנאשם, על ידי עובדי שתי הנאשמות, נחזו להיות מסמכים המעידים על קבלת תארים אקדמיים במוסדות שונים להשכלה גבוהה, כאשר במציאות לא היו מוסדות כאלה בנמצא, ובעלי התעודות לא היו זכאים לתאריהם. התעודות דברו, איפוא, שקר על עצמן, ועל כן מסמכים אלו הם מסמכים מזוייפים, והנאשם עבר עבירה של זיוף מסמכים.

40. ב"כ הנאשם טענו לחוסר סמכות מקומית ועניינית בנוגע לעבירה זו, שכן לטענתם כל הקשור ב"נחזות" המסמכים נעשה בחו"ל ולא בישראל. אני דוחה טענה זו: במסגרת האישום השני תידון בפירוט השאלה היכן בוצעו המעשים נשוא כתב האישום, והמסקנה היא שהעבירות בוצעו בישראל. נראה שאין מחלוקת לכל הפחות על כך שעסקי הטלמרקטינג, שירות הלקוחות וכל הקשור לפניות הטלפוניות נעשה משרדי הנאשם בירושלים.

41. סעיף 7 (א) לחוק העונשין מגדיר כעבירת פנים עבירה שנעברה כולה או מקצתה בתוך שטח ישראל". סעיף 12 לחוק זה קובע כי דיני העונשין של מדינת ישראל יחולו על כל עבירת פנים. אין, איפוא, בחוק דרישה להתקיימות יסוד מסויים מיסודות העבירה בישראל, ודי בכך שעבודות המכירה, הפניה ללקוחות, ההדפסה ועוד בוצעו בישראל כדי להקים סמכות מקומית ובין לאומית.

עבירת המרמה

42. הקושי בנוגע לעבירה זו נובע מכך שהלקוחות שרכשו את התעודות ושילמו עבורן היו מודעים לעובדה שמדובר במסמכים מזוייפים, שתכנם אינו אמת, כך שלא היתה מרמה כלפי לקוחות אלו. סביר מנס להניח שהלקוחות, או לפחות חלקם, השתמשו בתעודות על מנת לקבל במרמה הטבות כגון תנאי שכר משופרים. אולם פעולות אלו לא נעשו על ידי הנאשם.

43. המאשימה בסיכומיה טוענת כי המרמה התבטאה בכך שהנאשמים שיתפו פעולה עם כוונתם של הרוכשים לעשות שימוש בתעודה לצורך קבלת עבודה או קידום בעבודה, וכי המקרים בהם פנו מעבידים למה שנחזה להיות אתרי הבית של האוניברסיטאות, על מנת לברר את תוכן לימודיהם של עובדיהם, הקימו עבירה של קבלת דבר במרמה.

הדבר שהתקבל, על פי טענה זו, הוא עצם ההכרה בלימודיו של הלקוח, גם אם אין בצידה תמורה לעובד, ואילו המרמה היא המצג שנוצר בהתנהגות, לפיו מדובר במוסד

אמיתי ובתעודה אמיתית. לחלופין טענה המאשימה כי בוצעה עבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה, שכן קבלת התעודות יצאה מגדר פעולות הכנה והגיעה לשלב הניסיון לעבור עבירה.

אין ספק בכך שהלקוחות עצמם, אותם שעשו שימוש בתעודות המזויפות לשם קבלת עבודה או קידום, קיבלו ממעסיקיהם דבר במרמה. אולם כתב האישום אינו מופנה כלפי הלקוחות אלא כלפי מנפיקי התעודות.

44. יתכן שניתן אכן לראות ביצירת מה שכונה על ידי ב"כ המאשימה "המעטפת" של התעודות המזויפות, דהיינו אתרי האינטרנט הפיקטיביים ושירות הלקוחות התומך בהם, כביכול, משום מרמה כלפי המעסיקים. יתכן שניתן לגבור גם על הקושי הנובע מכך שזהותם של מעסיקים אלו אינה ידועה ואין כלל נתונים קונקרטיים לגביהם ולגבי מהות ה"דבר" שניתן ללקוחות. עדיין נותר קושי הנובע מכך שהנאשם לא קיבל דבר ממעסיקים אלה. טובת ההנאה ניתנה ללקוחות ולא לנאשמים. מדובר במערכת משולשת, שבה המרמה נעשתה כלפי צד מסויים – המעסיקים, ואילו קבלת הדבר היתה מאת צד אחר – הלקוחות, עובדיהם של אותם מעסיקים. השאלה הנשאלת היא, איפוא, האם נדרשת זהות בין מי שקיבל את טובת ההנאה לבין המרומה.

45. אני סבורה שנוסח החוק מחייב זהות בין המרמה לבין מקבל הדבר. זאת כיון שהן בהגדרה מיהו המרמה, הן בסעיף 415 עצמו, הדיבור הוא בלשון יחיד: נושא הוראת החוק הוא אדם אחד כלשהו. זאת בשונה, לדוגמא, מעבירת האיומים בסעיף 192 לחוק, שבה נקבע במפורש כי האיום יכול להיות גם בפגיעה באדם אחר. הוראה כזו אינה קיימת בענייננו.

46. את עמדת הפסיקה בשאלה זו ניתן ללמוד על דרך השלילה: בפסקי דין שונים נדונה השאלה האם נעברה עבירת המרמה כאשר המרומים לכאורה, האנשים שכלפיהם הוצג המצג הכוזב, היו מודעים לעובדות וידעו כי המצג המוצג אינו אמת.

במקרים שונים נפסק כי ידיעה מסויימת שהיתה ל"מרומים" על עובדת המרמה אינה מספיקה מטעמים שונים. כך, לדוגמא, בע"פ 364/76, אברהם גוזלן נ' מ"י, פ"מ לא (2) 409, 405, נאמר:

"טענת ההגנה הממשית של המערערים - שלמרביית הצער לא באה לידי ביטוי קולע ובלוט די הצורך בבית-המשפט המחוזי - אינה אלא זאת, שלא היה במרמה שבקבלות הכוזבות כדי לרמות את החברה, באשר מנהליה היו בסוד הדברים וידעו שמה שהופיע בקבלות כסכומי פיצויים כלל בתוכו גם את אותן ההוצאות 'הסמויות'. אין צריך לומר שאילו הוכחה טענה זו, היו המערערים יוצאים זכאים; דא עקא שלא הוכחה כלל."

ועוד: בע"פ 310/85, איתן זוסיה נ' מדינת ישראל, פ"ד ל"ט (3) 673, 582, נפסק כי אין לייחס לעיריה את ידיעתם של מספר פקידים בעיריה על מצג השוא שיצר כלפיהם

הנאשם. בע"פ 385/90, חיים פרידריך נ' מדינת ישראל, נקבע כי ידיעתם של האנשים הקובעים מבין אנשי הקרן שממנה שולם הכסף על המצג הכוזב אינה יכולה להיחשב כידיעתה של הקרן עצמה, כך שהנאשם לא הוכיח את טענתו מבחינה עובדתית. וראו גם ע"פ 281/82, אהרן אבו חצירא נ' מדינת ישראל, פ"ד לו (3) 673, וכן קדמי, שם, בעמ' 857.

47. מכלל לאו אתה שומע הן: באותם מקרים לא עלה בידי הנאשמים להוכיח כי הגוף המרומה ידע את עובדות האמת, ועל כן לא התקבלה הטענה. אולם אילו היה עולה בידם להוכיח זאת, נראה שהטענה היתה מתקבלת.

המסקנה לענייננו ברורה: מאחר שהלקוחות היו מודעים לעובדות האמת וידעו שהמסמכים כוזבים, לא ניתן לייחס לנאשם עבירה של מרמה כלפיהם. בנסיבות אלו אני סבורה שלא הוכח היסוד העובדתי הנדרש לעבירה של קבלת דבר במרמה.

48. באשר לעבירה של סיוע לקבלת דבר במרמה, יתכן שניתן היה לראות בהנפקת התעודות עבירה של סיוע ללקוחות הרוכשים אותם ליצור מצג כוזב כלפי מעסיקיהם. זאת מתוך הנחה שרוכשי התעודות, או לפחות חלק ניכר מהם, לא היו משקיעים סכומי כסף משמעותיים כפי שנדרשו לשלם, אלמלא התכוונו לעשות שימוש בתעודות. אולם נראה לי שלא ניתן להרשיע בעבירת הסיוע כאשר נסיבות העבירה העיקרית לא הוכחו והן לוטות בערפל: בראיות הקיימות אין כל ידיעה בנוגע לשימוש שנעשה בתעודות על ידי רוכשיהן - האם אכן התקבלו על סמך התעודות למקומות עבודה, קודמו בתפקיד או בשכר, וכדומה. על כן לא ניתן לייחס לנאשם עבירה נגזרת לעבירה עיקרית שאינה ידועה ואשר יסודותיה לא הוכחו כלל.

לאור האמור אני מזכה את הנאשם מעבירה של קבלת דבר במרמה.

היסוד הנפשי

49. היסוד הנפשי הנדרש בעבירת הזיוף (כמו גם בעבירה של קבלת דבר במרמה, אילו היה הנאשם מורשע בה), הוא מודעות לעובדות. העובדות שפירטתי לעיל מצביעות על מודעות כזו.

נסיבות מחמירות

50. עבירת הזיוף בוצעה במשך זמן רב - מספר שנים. היא נעשתה באופן מתוכנן ומנוהל, על ידי עסק שלם על כל עובדיו. הקמת המערך כולו, כולל האוניברסיטאות הפיקטיביות, המסמכים השונים הכוללים שמות ותארים של בעלי תפקידים באוניברסיטה, לוגו ומאפיינים מיוחדים, ואתרי אינטרנט התומכים במרמה, כל אלו מעידים על תכנון ותחכום רב ומהווים נסיבות מחמירות.

51. לאור כל האמור אני מרשיעה את הנאשם בעבירה של זיוף מסמך בנסיבות מחמירות ומזכה אותו מעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

52. על פי סעיף 2 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], מס הכנסה משולם "על הכנסתו של אדם תושב ישראל שהופקה או שנצמחה בישראל או מחוץ לישראל ועל הכנסתו של אדם תושב חוץ שהופקה או שנצמחה בישראל", ממקורות החייבים במס.

החבות במס נובעת, איפוא, מהשאלה האם בוצעה הפעילות בישראל.

53. עדי התביעה השונים היו תושבי ישראל וציינו כי ביצעו את עבודתם בישראל, בדרך כלל במשרדי החברה בגבעת שאול בירושלים, ולעיתים מביתם. גם העדים מטעם חברות התקשורת והאשראי התייחסו לעסק המתנהל בישראל. למעשה שאלה זו לא עמדה כלל במחלוקת.

54. הנאשם בעצמו טען אמנם בחקירתו במס הכנסה כי העבודה בוצעה על ידי חברות זרות מחוץ לישראל, אולם בעדותו בבית המשפט הודה, למעשה, גם אם בקושי רב ולאחר שאלות חוזרות ונשנות, בכך שפעילות הנפקת הדיפלומות בוצעה בישראל. כך, בפרוטוקול מיום 3/3/10 בעמוד 620 ואילך, העיד הנאשם:

"ש. או קיי. איפה הודפסו הדיפלומות?"

ת. בכמה מקומות.

ש. איפה?"

ת. בכמה מקומות.

ש. בוא נשמע.

ת. תלוי, באותו זמן אני לא זוכר איפה היו.

ש. שואלים אותך את השאלה הזאת ב- ת/175 בעמוד 7, שורה 7-שאלה- איפה מודפסים התארים והדיפלומות של הלקוחות בחברת אי-סרביס וחברת שטרודל?
תשובה- הדיפלומות של הלקוחות בחברת אי-סרביס מודפסים על ידי החברה באנגליה וחברת שטרודל הודפסו הדיפלומות ללקוחות בחו"ל.

אז איפה הודפסו הדיפלומות מר רבינוביץ'?"

ת. אולי אני אקדים, שאני עבדתי לפי חוות דעת של רואה חשבון ויינשטיין, שהוא אז בזמנו אמר לי לפתוח חברות בחו"ל כדי שכולם יהיו עובדים מחו"ל וכמובן פתחנו שם חברה וגם היו שמה, מי שפתח את החברה בחר בעלי מניות והוא הסביר לי שהכל צריך לעבוד מחו"ל, אז אני כשנשאלתי את השאלה הכוונה ששואלים אותי כאילו מאיפה הכוונה, כאילו מאיפה המקום שייסדנו את החברה עובדת, אז המקום שייסדנו את החברה היה בחו"ל ולכן אני הבנתי שכל מה שמדובר, ששואלים אותי איפה זה נעשה? אני הסברתי בחו"ל, וגם בנוסף לא רציתי לסבך אנשים בכל מצב.

ש. מר רבינוביץ' אני לא קורא ככה את התשובה של. לא שואלים אותך עכשיו איפה החברות, לא שואלים אותך,

ת. שואלים אותי לפני כן.

ש. שואלים אותך שאלה מאוד פשוטה, איפה אתה מדפיס? ואתה גם מפרק את זה לשניים. אתה מפרק את זה לשטרודל ולא-סרביס, ת. לא, בטח שאלו אותי לגבי שטרודל ולגבי אי-סרביס, יכול להיות שעניתי לשתיים, אני לא יודע מה שאלו אותי אז.

...

ש. אתה לא יודע איפה הם עשו את ההדפסות?
ת. יכול להיות בארץ, יכול להיות גם בחו"ל.

...

כבוד השופטת: בלי קשר למה שאמרת אז, מה אתה אומר היום? שאיפה אתה יודע שהיו ההדפסות?

ת. גם בארץ וגם בחו"ל.

כבוד השופטת: אבל היו גם בארץ?

ת. היו גם בארץ, כן.

55. על פי הוראות הפקודה והדין החל היום בישראל, די בכך שההכנסה הופקה או נצמחה בישראל כדי להקים חבות במס גם כאשר בעל ההכנסה הוא תושב חוץ. על כן קיימת במקרה זה חובת תשלום מס בישראל.

מן הראיות שהובאו לעיל באישום הראשון עולה כי הפעילות בוצעה באמצעות שתי החברות, שטרודל ולאחריה אי סרוויס, וכי הנאשם הוא שניהל פעילות זו בפועל. על כן החבות חלה על שלושת הנאשמים באישום זה.

היקף ההכנסות החייבות במס

56. המאשימה ייחדה חלק משמעותי מהראיות להוכחת היקף ההכנסות שצמחו לנאשם, החייבות במס. עמדת המאשימה מתבססת על מסמכים שנתפסו מהנאשמים: תיקי עסקאות שנתפסו במשרדי הנאשם, אשר הכילו תיעוד במסמכי נייר לעסקאות שבוצעו. תיקים אלו הוגשו יחד כת/156. מקור נוסף לראיות המאשימה הוא החומר שנמצא בשרתי העסק. מהמחשבים הופק חומר בשתי הזדמנויות שונות: בחקירת מס הכנסה בחודש נובמבר 2004, ובחקירת המשטרה בחודש נובמבר 2006. הנתונים הוגשו כמוצגים ת/100 על שני חלקיו, ת/99, ת/103.

המאשימה מציינת את העובדה שנמצאה חפיפה כמעט מלאה בין נתוני השרת הישן משנת 2004 לבין נתוני השרת החדש משנת 2006 ובין "תיקוני" הנייר. הנאשם טען שאין להסתמך על נתונים אלו כראויה להכנסות העסק בשנים הרלוונטיות.

57. אני סבורה שלא ניתן לקבל את עמדת המאשימה לגבי גובה ההכנסות שצמחו לעסק כנטען בכתב האישום, מנימוקים אלו:

ראשית, כפי שפירטתי לעיל, הנאשם טען כי מעורבותו בעסקי הדיפלומות היתה במתן שירותי סליקה תמורת עמלה, ולא בהפעלת העסק עצמו. אינני מקבלת טענה זו באופן גורף, אולם אני מקבלת אותה בחלקה, כך שהנאשם החל את מעורבותו בעסק במתן שירותי סליקה, ובהדרגה הגיע לניהול העסק עצמו. אני מקבלת גם את הטענה שמסד הנתונים בשרתיו של הנאשם כלל גם נתונים של עסקים שהופעלו על ידי אחרים, אשר נקלטו למסד הנתונים של הנאשם. המסקנה היא שלא ניתן לקבל את כל הסכומים המופיעים בקבצים כעיסקאות שהסתיימו המשקפות תקבולים ששולמו לנאשמים בתיק זה.

נימוק נוסף לכך שלא ניתן לקבל את הטענה לגבי סכום ההעלמות הוא טכני: מן הראיות עולים שיבושים מסויימים בנתוני המחשב, העשויים לנבוע מהעברת נתונים בין תכנה לתכנה או בין עסק לעסק. כך שקיימת אפשרות סבירה שהנתונים שהופקו אינם משקפים באופן מלא את עסקיו של הנאשם.

אתיחס לשתי טענות אלו:

טענת העיסוק בסליקה וקליטת נתוני עסקים אחרים

58. בסיכומים מטעם הנאשם מופיעה גרסתו האחרונה, שם טוען הנאשם כדלקמן: הנאשם ניהל במועדים קודמים עסקים בתחום המחשבים באמצעות חברת שטרודל. במסגרת זו הגיע להסדרי סליקה עם חברות כרטיסי אשראי. עסקיו של הנאשם כשלו. אדם בשם גדליה לבון יצר קשר בין הנאשם לבין אנשים נוספים, ג'יי שכטר, רלף ביבר ואחרים, על מנת שיספק להם שירותי סליקה תמורת עמלה. אותם אנשים – שכטר, ביבר ואחרים, הפעילו עסקים של מכירת תעודות ותארים פיקטיביים הנאשם השתלב בעסקי מכירת התארים הפיקטיביים באינטרנט, אולם תפקידו התמצה במתן שירותי סליקה בלבד, ללא כל מעורבות במכירת התעודות ובתוכן העסק. בעקבות ההפסדים הקים הנאשם את חברת אי סרוויס. ב"כ הנאשם מדגישים כי הנאשם היה מעורב בענייני התשלומים בלבד ולא במכירת התעודות.

59. בעדויות שונות ניתן לראות בבירור כי שטרודל עסקה מלכתחילה בסליקה. כך בעדותו של מר שלמה אלבו בפרוטוקול מיום 10/09/08 עמ' 246 וכן עמ' 256-259:

"ש. חוץ מיונתן היו לך בוסים אחרים בעסק

ת. התחלתי עם MVS זו היתה החברה הראשונה שמכרה דיפלומות, אח"כ עברתי למישהו אחר לג'יי שכטר ואח"כ אצל יונתן.

... ש. אמרנו, בתקופה שכבדת ב – MVS המנהל שלך היה ג'יי שכטר

ת. לא. ג'יי שכטר היה מנהל של היום, אני עבדתי בעיקר בתחילה בלילה. היה לי מנהל אחר, אבל ג'יי שכטר היה הראשי.

...

ת. נכון. עכשיו אני זוכר. אני שאלתי את ג'יי איך הוא פגש את יונתן וזה מה שהוא אמר לי...

ש. והוא חיבר אתכם ליונתן שהיה מוכר מחשבים

ת. כן

ש. היתה לו חברת מחשבים ולה קראו

ת. שטרודל

ש. היתה לו חב' מחשבים והוא עשה עסקים עם מחשבים היה לו אפשרות למכור באמצעות כרטיסי אשראי

ת. לקבל. היתה לו מסלקה

ש. ג'יי ביקש מיונתן שיתן לו שירותי סליקה לעסק של התעודות.

ת. כן.

...

ש. עד השלב הזה ליונתן לא היה שום קשר לדיפלומות

ת. העסק היה ענק, לפני שיונתן שמע מה זה דיפלומה מזוייפת..

ש. כל המכירות נכנסות לחשבון הזה, בשעה שיונתן זכאי רק לעמלת סליקה של כמה אחוזים

ת. נכון.

...

ת. אמרתי לו כמה פעמים לא לעשות את זה כי זה ידפוק אותו. זה קרה הרבה במיוחד לאחר שג'יי סגר.

...

ש. אתה זוכר את עמלת הסליקה שיונתן קיבל

ת. לא זוכר

ש. 5% נניח

ת. משהו כמו זה

...

ת. כן. אמרתי לו בהתחלה לא לעבוד עם ג'יי

ש. גם ראלף ביבר ויהודה רוטשיין, החליטו להיפרד מג'יי

ת. לא. הם גנבו את העסק מג'יי

...

ש. כשהם לקחו את העסק מג'יי, הם הכריחו את יונתן להמשיך לעבוד איתם

ת. נכון, כי ג'יי היה חייב ליונתן סכום של כמעט \$50,000 אם אני זוכר נכון

ש. יותר מזה, כיוון שכל המחשבים והדאטה היו אצלם, הם אמרו לו שאם לא יתן להם שירותי סליקה להם, הם יעשו ביטולים ויגרמו לו נזקים

ת. כן. ג'יי באמת עשה דברים כאלה, זה לא היה סתם.

.....

ש. הדאטה בייס מ-MVS מעיסקאות של ג'יי ושל ראלף ויהודה על המחשב של יהודה שעובר ליונתן עכשיו.

ת. כן.

ש. אם אני בא בשנת 2004 או בשנת 2006, ומנסה לחשב את כל מסד הנתונים שיש שם, אלו כל העסקאות משנת 99 על ידי כל הגורמים?
ת. ברור".

60. גם בעדותה של מעיין נדרה, פרוטוקול מיום 10/06/08 בעמוד 171, 172 ובמקומות נוספים בכל מהלך העדות, ניתן למצוא הדים להעברה של מסד הנתונים מעסק התעודות של בוב שבו הועסקה קודם לעסקיו של הנאשם. אם כי הדברים לא נאמרו במפורש, בשל העדר שיתוף פעולה של העדה בכל מהלך עדותה.

מוצג נ/91, הסכם לפרעון חוב בין שכטר לבין שטרודל, אף הוא תומך בקיומו של חוב כזה ובמערכת היחסים הכוללת שתוארה לעיל.

61. הצדדים נחלקו ביניהם בנוגע למשמעות שיש לייחס למוצג ת/184, הסכם בין יהודה רוטשטיין וראלף ביבר לבין הנאשם משנת 2002, ממנו עולה כי השניים מעבירים לנאשם בעלות מלאה באתרים של שתי "אוניברסיטאות" (שייפטבורי וסתאפורד) והפעילות הנובעת מאתרים אלו, תמורת תשלום כספי והסדרת כל חובות ותביעות העבר בין הצדדים.

לטענת המאשימה ההסכם אינו תומך בעמדת הנאשם: ראשית הוא נחתם בשנת 2002, לפני תקופת כתב האישום. שנית, ההסכם מתייחס לנאשם כמי שהיה שותפם של שני שותפיו לחוזה קודם חתימת החוזה, ושלישית הוא מחייב את הנאשם למחוק ממסד הנתונים את כל הלידים שמתייחסים לעסקאות העבר, כך שעסקאות אלו אינן אמורות להיכלל במסד הנתונים. יש ממש בטענות אלו, ואף על פי כן ניתן לייחס לראות בהסכם ראיה לעיקרון של העברת העסק ממפעיל אחד למפעיל אחר, "הורשתו" מראלף ומרוטשטיין לנאשם. ובאשר לחובה להסיר את הלידים הישנים, אין זה מן הנמנע שהנאשם לא ביצע את שהתחייב בחוזה.

62. טענה נוספת שהעלה הנאשם מתייחסת למוצג נ/80, קובץ מודפס אשר לטענת הנאשם מבטא מכירות של בוב בארט אשר הועברו אליו לרגל נסיעתו של בארט לחו"ל. המאשימה מבקשת לדחות את טענות הנאשם מנימוקים אחדים: לטענתה מדובר בטענה כבושה שהועלתה באיחור. עוד טוענת המאשימה כי על פי טענת הנאשם לפיה מסד הנתונים שלו כולל גם עסקים אחרים, נתוני עסקו של בארט אמורים היו ממילא להופיע במסד הנתונים שלו מלכתחילה, ולא רק לקראת נסיעתו של בארט. בנוסף טוענת המאשימה כע הסכום שטוען לו הנאשם אינו סביר.

על כך יש להשיב כי הטענה שמסד הנתונים של הנאשם כלל נתונים של עסקים אחרים אין משמעה, בהכרח, שנכללו בו נתוני כל העסקים הקיימים בתחום. קיימת אפשרות שנתוני בארט לא נכללו בנתוני הנאשם מלכתחילה, ונוספו רק מאוחר יותר, לקראת נסיעתו של בארט לחו"ל.

63. ככלל, טענות הנאשם הן לגבי ראלף ורוטשטיין, הן לגבי בוב בארט, הן דחוקות משהו. אולם במכלול הראיות, יחד עם האפשרות לכשלים טכניים ויתר הראיות המפורטות כאן, יש בהן כדי ליצור ספקות של ממש לגבי סכומי ההכנסות המיוחסות לנאשמים.

64. לנוכח כל האמור אני מקבלת את טענת הנאשם לפיה חלק ממסד הנתונים שהיה בידיו מתייחס לעסקאות שנעשו על ידי אחרים, וההכנסות מהם לא היו הכנסותיו של הנאשם בלבד.

כשלים טכניים במסד הנתונים

65. עדי התביעה שעסקו בניתוח מסד הנתונים של העסק ובחילוץ נתונים ממנו העידו על מספר כשלים אפשריים הכלולים בנתונים.

66. ב"כ המאשימה טען כי מדובר בגירסה כבושה שלא הועלתה על ידי הנאשם מלכתחילה וכי לא הובאו מומחים מטעם ההגנה שסתרו את טענות התביעה. אולם טענות כאלה מעצם טיבן מחייבות עיון והעמקה בנתונים, ועל כן סביר שיועלו רק לאחר שניתנה לנאשם אפשרות לעיין בראיות התביעה. מטיבה טענה זו אינה טענה ספונטאנית.

טענה נוספת שהעלתה המאשימה היא שאם לא ניתן היה לסמוך על התכנה ששימשה לניהול העסק, לא היתה בידי הנאשם יכולת מעקב אחר התנהלות העסק.

הנאשם בחקירתו השיב לכך וטען כי הסתמך על נתוני חברות האשראי. טענה זו אינה סבירה ואין זה מתקבל על הדעת שלעסק לא יהיה מעקב אחר הכנסותיו והוצאותיו שלו. עם זאת, יש להבחין בין נתונים המתייחסים להווה, לזמן פעילות מסויים של העסק, לבין נתוני עבר או נתונים של עסקים אחרים. טענות הנאשם מתייחסות לקליטה של עסקים אחרים לתוך מסד הנתונים ולביטולים המתייחסים לעסקאות שבוצעו בעבר. אלו אינם נוגעים להתנהלות העסק ביום יום, בזמן הווה, שלגביו היו הנתונים שבידי הנאשם מלאים.

להלן פירוט הראיות לקשיים טכניים במסד הנתונים:

87. **עדות אורי דליות**, פרוטוקול מיום 13.3.08:

העד עובד מחלקת ביקורת ממוחשבת ברשות המיסים (עמ' 131). הדו"ח שערך מבוסס על בסיס הנתונים ועל עדות גוטליב שאותו חקר פעמיים (עמ' 132). על פי עדותו

קיים מספר גדול של רשומות שנוצרו בשברירי שניה אחת ביום 25.8.04 שעה 13:41.42. הסברו של העד, המבוסס על הערכה שלו: "זה כנראה תהליך של מעבר אוטומטי של קישור שבין שתי מערכות" (שורות 16, 17). בהמשך בעמ' 138 הסביר כי מדובר בעניין של ממשק, של ייבוא נתונים ממערכת אחרת.

88. בחקירתו הנגדית של העד, עמ' 134-136, הועלה קושי הנובע מכך שקיימים נתונים סותרים בבסיס הנתונים: מצב שבו אותו תשלום מופיע הן בסטטוס של פניש, דהיינו לאחר גמר תשלום, והן כממתין לאישור. העד העלה אפשרויות למצבים כאלה (כגון תשלום מפרעה), אך לא יכול היה לתת הסבר מקיף וברור לתופעה. קושי נוסף עליו נחקר – העובדה שניתן היה לשנות את סטטוס המכירה גם ידנית, באופן שלא בא לידי ביטוי בבסיס הנתונים.

89. קיים פער בין נתוני דליות לבין נתונים בדו"ח שערך חוקר משטרה – רועי בן חיים. הפער מוסבר בכך שהשוטר הסתמך על נתונים על בסיס יום היווצרות הרשומה – create date, ודליות על יום התשלום – pay date. (חקירה נגדית של דליות בעמ' 140). הנתון של pay date מתייחס לתאריך האמיתי שבו בוצע התשלום, בעוד מועד היווצרות הרשומה מושפע מהממשק, ממועד העברת ההיסטוריה הקודמת לבסיס הנתונים הנוכחי. (עמ' 141).

90. נתון בעייתי נוסף בא לביטוי בכך שמכירה מסויימת המוגדרת במערכת כמכירה אחת בסכום של 484,844 (ש או דולר) ומורכבת מ-1,215 פריטים שונים. המכירה מתפלגת למספר סטאטוסים ועל פי המופיע בדו"ח כל התנועות מלבד אחת נוצרו באותה שניה. תאריך המכירה (sale date) הוא תאריך אחד. (פרוטוקול עמ' 142, 143).

העד לא יכול היה להשיב לשאלה אם יתכן שקיימות כפילויות לגבי רשומות אלה (עמ' 143). בשל מועד ההיווצרות המשותף למספר כה גדול של רשומות, יתכן שקיימת אפשרות שגם כאן מדובר בקליטת נתונים ממערכת אחרת באופן גורף.

91. **עדות רועי בן חיים**, פרוטוקול מיום 4.9.08, עמ' 204:

העד ערך דו"ח פעולה בו תיאר כי מתקליטור בתיק החקירה שהיה בו קובץ אקסל חיבר את כל העמודה של "total fee" והתקבל סכום של 871,825. מהסימונים שבקובץ הוא מבין שמדובר בדולרים. בחקירה נגדית השיב כי עבד על העתק של החומר שבמחשב שנתפס, לאחר שחוקר אחר העתיק את החומר (עמ' 205).

בעמ' 206, 207 ובהמשך מתאר העד כי לא הצליח לפתוח את מסד הנתונים שבמחשב וכי לא הצליח בכך גם לאחר שיחה עם אפרים גוטליב. את העתק תוכן מחשבו של הנאשם שעליו עבד העתיק למחשב משטרתי שעליו התקין תכנה מסויימת שבעזרתה הצליח לפתוח את הקבצים. כשנשאל בעמ' 209 אם לא יתכן שבמהלך כל ההעתיקות הללו

היה "באג" כלשהו שהקפיץ את הנתונים, השיב שהוא מניח שניתן יהיה לשחזר את התהליך ולראות שיחזור על עצמו, אך לא יכול היה לשלול אפשרות כזו (עמ' 209).

בהמשך החקירה לא יכול לתת הסברים לנתונים שנראים בלתי סבירים כגון ריבוי פעולות שנעשו באותה שניה בדיוק (עמ' 210, 211).

92. קושי נוסף הנוגע להיקף ההכנסות המיוחסות לנאשם נוגע לטבלאות שערך העד אלברט בן שטרית, נ/46, נ/47, בהן התייחס לנתון המחיר שנרשם במסמכים ולא למחיר שהתקבל בפועל. הפער הניכר בין השניים מצביע על שיעור הביטולים הגבוה. ב"כ הנאשם טענו בהקשר זה כי המאשימה הציגה את מותג ת/4, המעיד על ביטולי עסקאות בחברת אשראי אחת, ובמספר ספק ספציפי אחד. אולם לא הוצגו נתונים הביטולים בחברות אשראי אחרות, אשר אף הם היו בוודאי רבים.

93. המסקנה היא, כאמור, שלא ניתן לקבל את הסכומים המיוחסים לנאשם בכתב האישום כהכנסות. אם כך, מה ניתן לקבוע לגבי סכומי הכנסות העסק בזמן שהופעל על ידי הנאשם?

94. המאשימה בניסיון לאשש את סכומי הכנסתו של העסק מביאה את עדותה של פייגי לפיאן לפיה סכום ההכנסה החודשית של העסק עומד על סך של \$200,000. העדה היתה רואה את התשלומים שנכנסו ומציינת אותם וכן מעבירה אותם לנאשם.

חיזוק נוסף מצאה המאשימה לסכומי ההכנסות במחזורי הנאשם בחשבונות הבנקים בישראל ועניין זה מפנה את בית המשפט למוצגים ת/107, ת/166, ת/167 (במוצגים אלו מופיעים סכומי הפקדות בחשבון אי-סרוויס בע"מ).

95. ניתן לקבוע כי לפחות בתקופות מסויימות אכן היו לעסק הכנסות בסכומים גדולים, כפי שעולה מראיות אלו. ברור גם שאילולא היה העסק נושא רווחים ממשיים, לא היה הנאשם ממשיך להחזיק את העסק לאורך זמן, כשהוא מעסיק מספר עובדים ונושא בסיכון החשיפה של עיסוק שחוקיותו לכל הפחות מוטלת בספק. זאת גם אם לא ניתן לייחס לו את מלוא ההכנסות שבמסד הנתונים במשך כל התקופה הרלוונטית. על כן ניתן לקבוע כי בכל מקרה צמחו לנאשם הכנסות מן העסק, גם אם לא בסכומים שתוארו בכתב האישום, ונוצרה חבות בתשלום מס הכנסה.

טענת ההסתמכות על חוות דעת רו"ח וינשטיין

96. הנאשם טוען כי פעל על פי חוות דעתן של רו"ח וינשטיין רו"ח דב וינשטיין העביר לנאשם חוות דעת מיום 4.1.04 שעניינה "מיסים בדלוור", אשר הוגשה כמוצג ת/115. השלמה לאותה חוות דעת הועברה במכתב מאותו מועד – ת/116.

97. בחוות הדעת נדונה אפשרות של העברת הכנסה מחברה בחו"ל הרשומה בדלוור אל תושב ישראל. בחוות הדעת מצויין כי החל מינואר 2003 חלה הרפורמה במס לפיה

"לגבי יחיד תושב ישראל, שיש לו הכנסות בחו"ל, חייב עליהן במס גם בישראל". מחוות הדעת ברור, איפוא, למעיין בה כי נקודת המוצא היא קיומה של חבות במס בישראל על תושב ישראל.

חוות הדעת דנה באפשרויות שונות של העברת רווחי החברה בחו"ל לישראל, והושוו האפשרויות של העברה מהחברה בחו"ל ליחיד בישראל, לחברה בישראל, העברת הכסף כדיבידנדים או כמשכורת, וכיוצ"ב. על כל פנים נקודת המוצא בחוות הדעת היתה שמדובר בהעברת רווחים של חברה זרה שנצברו בחו"ל, והשאלה היתה לגבי אופן העברתם לישראל.

98. מכיון שבענייננו פעילות החברות היתה בישראל, וכאן הופקו וצמחו הכנסותיה, אין כל רלוונטיות לאמור בחוות הדעת.

מסקנה דומה עולה גם מעדותו של וינשטיין בבית המשפט, פרוטוקול מיום 10/06/08, עמוד 191 ואילך:

"ש. מדובר על פעילות שם אותה חברה בארה"ב

ת. כן.

...

ש. חוות הדעת של מס הכנסה, מצאת פתרון שלפיו בקונסטלציה לא צריך לשלם מס בארץ, האם נכון?

ת. (מעין). אני לא חושב שמצאתי פתרון שהוא לא לגיטימי. המלצתי שהוא יעביר את ההכנסה אם הוא פועל מחו"ל, שיעביר ויוציא חשבונית לא כדיבידנד. לא פתרון ללא מיסים, ולא מס בשיעור אפס. רק מס אמת. העדפתי שמיסים ישולמו בישראל. ש. האם קיימת אפשרות שהכסף יישאר בחו"ל.

ת. תואר לי שהפעילות בחו"ל.

ש. ההמלצה שלך, אתה מציג שתי אפשרויות, כאשר ההכנסה אינה מחולקת ליחיד, או שההכנסה בארה"ב מועברת ליחיד בישראל

ת. אם משאירים בחב' שפועלת בארה"ב אין מס בישראל. אני נשאלתי איך הוא מעביר את זה לישראל. החל מ-1.1.03 כל זה לא רלוונטי בגלל שינוי החקיקה שחל רטרואקטיבי. כי היום בעל מניות ישראלי חייב במס על הכנסותיו בכל העולם, בסיטואציות מסוימות, גם אם החב' אמריקאית.

ציינתי את זה בחוות הדעת. אם בעלי המניות אינם ישראלים. צריך לראות את המצג שישנו, אם פונים אלי ואומרים שיש חב' בארה"ב שאינה בעלותי, איך להעביר כסף, אם מגיע לי ובחנתי זאת במספר היבטים, ונתתי פתרון של העברת חשבונית. מאחר שהחברה האמריקאית לא בבעלותו ולא תהיה בבעלותו של הנאשם".

99. בפועל, אין ספק כי פעילות העסק נעשתה באמצעות חברת שטרודל וחברת אי סרוויס בישראל ואשר בבעלותו של הנאשם, כפי שעולה מהדיון לעיל. כך שהנאשם לא

יכול היה להסתמך על חוות הדעת של עו"ד וינשטיין, ואין בה כדי "להכשיר" את אי תשלום המס על הכנסות החברות בישראל.

יתר על כן: העובדה שהנאשם טרח וביקש חוות דעת מעידה על כך שהיה מודע לכך שקיימת אפשרות של חבות מס בישראל, וביקש למצוא דרך להימנע מתשלום המס.

100. זאת ועוד: הנאשם העיד על כך שניהל את העסק באופן שיש בו כביכול כדי לענות על הנחיות חוות הדעת, כשהפעילות מתנהלת כביכול באמצעות חברות זרות. אולם מתברר כי מאחורי ניסיונות אלו לא עמדה מציאות אמיתית. בפועל, ניהול החברות, ההנאה מהכנסותיהן והשליטה בהן היו כולן בידי הנאשם, כפי שעולה מדברי הנאשם עצמו, בעמ' 639 לפרוטוקול:

"ש. מי היו בעלי המניות של חברת אי-סרביס?

ת. חברת אי-סרביס?

ש. כן.

ת. יש בעלי מניות שבחו"ל, אני מיופה כוח.

....

זה נקבע לפי מי שפתח את החברה בחו"ל, לפי חוות הדעת אז הוא פתח את החברה, הוא הביא שני בעלי מניות ואני הייתי מיופה כוח שלהם.

ש. מי ייפה את כוחך?

ת. הם.

ש. בגלל שאין שליח בלי שולח.

ת. יש שני אנשים, אני לא יודע את שמם אבל הם רשומים על גבי התאגיד.

ש. אתה לא מקבל מהם הוראות, מעדכן אותם, מעביר דיווחים?

ת. לא, זה היה לפי חוות דעת של וינשטיין היה צריך לפתוח חברה בחו"ל ואני עובד בתור מיופה כוח מטעם חו"ל, זהו, זה לא היה שהייתי עובד ממש מולם או מדווח להם על משהו, זה היה פרוצדוראלי כמו שאומרים.

ש. זאת אומרת שזה אתה בעצם?

ת. כן, בעצם.

ש. זה סתם חברה על הנייר?

ת. זה חברה, לא על הנייר.

ש. אין לך בעצם בוס מעליך

ת. לא, אין בוס.

ש. אז אתה כן הבוס.

ת. אני לא הבוס. אני טיפלתי בעניין של הכספים.

ש. אז מי הבוס?

ת. באיזה עניין? בכל עניין יש בוס כשלעצמו. אם יש מישהו שהוא עובד מול העובדים הוא אחראי על העובדים. מי שאחראי על הכספים,

כבוד השופטת: מי מפיק את הרווחים אם היו רווחים?
ת. אם היו הייתי מפיק אותם, אבל לא היו אף פעם, זה בדיוק הבעיה.
ש. אז זה אתה?

ת. אם היו רווחים כן, אבל לא היו רווחים.
ש. תראה, אם יש הפסדים מישהו גם כן נושא באחריות.
ת. אני בסוף נשאתי באחריות של ההפסדים, נכון".

ובפרוטוקול מיום 3/3/10 עמוד 643:

"ת. אם קראו להם קש, אני לא קורא להם קש, אני לא יודע, הם קיבלו כסף. הם לא פתחו
חברה בגלל שהם אוהבים את הפרצוף שלי, הם נרשמו בחברה כי הם קיבלו כסף.

כבוד השופטת: אבל תמורת מה הם קיבלו כסף?

ת. תמורת להירשם בחברה.

כבוד השופטת: תמורת זה שהם נותנים את השם ואת הפרטים שלהם כדי שיהיה פרונט
של החברה שהם הבעלים שלה?

ת. נכון, זה מקובל בהרבה חברות, זה דבר חדש שאני המצאתי או משהו. אני הלכתי לפי
חוות דעת וזה מה שאמרו לי לעשות אז עשיתי".

101. ניסיונו של הנאשם להציג את נאשמת 3 כחברה זרה, שבעלי מניותיה בחו"ל הם
השולטים בפעילותה בישראל, כשחלקו של הנאשם מצומצם לענייני מחשוב בלבד – ניסיון
זה לא צלח ונסתר על ידי הנאשם עצמו בעדותו שלו. ברור, איפוא, כי בחקירתו במס
הכנסה, בהודעות המפורטות והארוכות שנגבו ממנו, הנאשם לא דבר אמת וניסה להרחיק
עצמו מפעילות החברה שאותה ואת פעילותה העסקית ניהל למעשה בעצמו.

102. המסקנה היא שהנאשם לא יכול היה להסתמך על חוות דעת רו"ח וינשטיין
כהצדקה לאי תשלום מס בישראל, ויש להרשיעו בעבירה של שימוש בערמה ותחבולה
בכוונה להתחמק ממס.

אי ניכוי מס במקור ואי ניהול פנקסי חשבונות

103. אין מחלוקת על כך שהנאשם לא ניהל ספרי חשבונות כדין.

כמי שעמד מאחורי החברות הנאשמות והפעיל את עסק מכירת הדיפלומות, היתה
חובת ניהול הספרים מוטלת על הנאשם והוא אשם באי מילוי חובה זו.

104. בנוגע לניכוי מס במקור, שורה של עדי תביעה העידו על כך ששכרם שולם במזומן וללא תלוש שכר:

עדות אברהם מונדרוביץ מיום 20.2.08 עמ' 96, 97: מעולם לא קיבל תלוש משכורת, והתשלומים לא הוסדרו עם מס הכנסה וביטוח לאומי.

עדות מעיין נדרה מיום 10.6.08 עמ' 160: קיבלה משכורת אלף דולר במזומן ללא תלוש.

עדות שושנה לוי מיום 10.6.08 עמ' 197: יונתן היה נותן לי את המשכורת במזומן. עדות שושנה אתרוג מיום 4.9.8, עמ' 215, 221: המשכורת שקיבלה היתה משתנה, לפי אחוזים מהמכירות, ללא תלוש שכר מלבד אולי לתקופה קצרה בתחילת עבודתה.

עדות שלמה אלבו עמ' 252: לא קיבל תלושי משכורת, לא שילם מס הכנסה, לא רצה לפתוח תיק כי זה משהו שאסור לעשות ולא רצה לפתוח "פחית של תולעים".

על כן אני מרשיעה את הנאשם גם בעבירות של אי ניהול פנקסי חשבונות ואי ניכוי מס במקור.

105. לסיכום פרק זה, אני מרשיעה את הנאשם בעבירות לפי סעיפים 220 (5), 218, 216 (5) לפקודת מס הכנסה.

V אישום מס' 4 – זיוף חוות דעת רו"ח וינשטיין

106. על פי עדותו של רו"ח וינשטיין, (פרוטוקול מיום 10.6.08, עמ' 190 ואילך), סמוך לקבלת החומר לדוחות הכספיים של החברה, התבקש ע"י הנאשם טלפונית, לתת לו המלצה על כך שהוא מכיר אותו ואת החברה ומשמש רואה החשבון של הנאשם מספר שנים.

וינשטיין העיד כי הציע נוסח נכון ומדויק שלא מעוות מציאות, כי הוא לא הכיר את הנאשם יותר משבוע. אולם הנאשם לא היה מעוניין בנוסח כזה. וינשטיין סירב לחתום על מסמך בנוסח אחר שהוצע על ידי הנאשם.

וינשטיין המשיך והעיד כי הוא לא חתם על אותה המלצה ולאחר כמה חודשים קיבל שיחת טלפון בה התברר לו כי המסמך עליו סירב לחתום הוצג כשהוא נושא חתימה הנחזית כחתימתו שלו. אין, איפוא, ספק בכךש המסמך זויף. השאלה הטעונה הכרעה היא האם ניתן לייחס עבירה זו לנאשם.

107. הנאשם התייחס לזיוף המסמך בהודעה ת/175 ובחקירתו ביום 7.7.09, עמ' 596. הוא הכחיש כי הוא זה שזיף את המסמך והזכיר כמי שעלול היה לבצע את המעשה אדם שהיה מעורב בפתיחת חשבון בנק בחו"ל שעבורו התבקש מכתב ההמלצה. הנאשם לא ידע

למסור פרטים לגבי אותו אדם. בחקירתו הנגדית ידע למסור את שמו הפרטי של אותו אדם, ג'ף, אך לא ידע פריס נוספים (עמ' 668).

108. אכן, לנאשם מניע לבצע את עבירת הזיוף, שכן הוא שביקש מלכתחילה את המכתב עליו סירב רואה החשבון לחתום. גם העובדה שהנאשם נמנע ממסירת פרטים כלשהם באשר למי שעלול היה לזייף את המסמך מעוררת חשד, ועשויה להצביע על כך שאותו אדם אינו קיים או שיש לנאשם אינטרס להסתיר את זהותו.

אולם חשדות אלה, גם אם יש בהם ממש, אינם מספיקים כדי להצביע על אשמת הנאשם מעבר לספק סביר, ועל כן אני מזכה את הנאשם מעבירת הזיוף באישום זה.

VI אישום מס' 5

109. באישום החמישי מייחסת המאשימה לנאשם עבירה של איומים כלפי גב' ליבא טרפידו שהחלה לעבוד אצל הנאשם ביום 30/05/05.

הרקע לסכסוך בין הנאשם לגב' טרפידו הוא תשלום בסך \$1,000 שהעביר הנאשם לעדה זו. הנאשם טען כי התשלום ניתן לה כנגד התחייבותה לעבוד בעתיד, ולאחר שהחליטה להפסיק את עבודתה עליה להשיב את התשלום. העדה טענה כי התשלום ניתן לה בגין חוב עבר הנובע מהעסקה קודמת שלה אצל הנאשם, ועל כן היא אינה מחוייבת להחזירו. ברקע להפסקת עבודתה של העדה עומדים גם קשרי עבודה קודמים שלה ושל בעלה עם בעל "עסק" אחר למכירת תעודות, מלך פרנקפורט, שהיה למעשה מתחרהו של הנאשם.

על פי הנטען בכתב האישום הנאשם החל להטריד את העדה בשיחות טלפון רבות, התקשר למספרי טלפון שונים שלה ואף הגיע למקום עבודתה כדי להיפגש עמה, כשאלה לא הועילו איים על העדה שאם לא תביא את הכסף יהרוג את בעלה.

110. בעדותה של הגב' טרפידו בבית המשפט התברר כי האיומים הנטענים ברצח הושמעו באזני בעלה והיא עצמה לא שמעה אותם (עמ' 244, 245). בעלה שעל העדה נפטר ולא ניתן היה לברר עובדה זאת.

העדה העידה על כך שהנאשם איים עליה שיספר על "מה שקרה" (דהיינו על הסכסוך בינה לבין הנאשם או על עברה בעבודה של מכירת תעודות) למנהל בית החולים שבו עבדה אז. (עמ' 134 שורה 3 ואילך). היא תיארה כי הנאשם התקשר אליה עשרים פעם ביום, היא לא יכלה לעשות את עבודתה ופחדה לצאת מחדרה במשרד. העדה הוסיפה כי הנאשם אמר שילך למנהל שלה ולמנהל בית החולים. (שם, וכן בעמ' 145).

111. אמנם לא ניתן לייחס לנאשם איום ברצח, לאחר שהתברר כי העדה לא שמעה בעצמה איומים אלו. אולם גם על פי הראיות הקיימות עבר הנאשם עבירה של איומים. האיום לפנות למנהלה הישיר של העדה ולמנהל בית החולים ולהביא לידיעתם פרטים על

עברה העלולים לפגוע בה מהווה פגיעה בשמה הטוב ובפרנסתה של העדה בכוונה להפחידה או להקניטה, ועל כן עונה על יסודות עבירת האיומים על פי סעיף 192 לחוק העונשין.

ב"כ הנאשם טוענים כי גירסת העדה כבושה, וכי התיק נסגר במשטרה ונפתח בדיעבד. לא מצאתי ממש בטענות אלו. טענה נוספת שהועלתה מתייחסת לדברי העדה בחקירתה הנגדית, לפיהם אמרה במשטרה "דברים לא נכונים" על מנת שלא תיזרש להחזיר את הכסף. אולם קריאת דברים אלה בהקשרם הנכון (פרוטוקול מיום 10.9.08 עמ' 244) מצביע על כך שהדברים שאינם אמת הם הכחשתה במשטרה שהיתה מעורבת בעסקי הנפקת התעודות, ולא דברים הנוגעים לתוכן תלונתה כלפי הנאשם. אינני סבורה שיש באי אמירת האמת בהקשר אחר כדי לפגום במשקל עדותה של העדה בהתייחס לאיומים כלפיה.

לאור האמור אני מרשיעה את הנאשם באישום זה בעבירה של איומים.

VII אישום מס' 6

112. באישום זה מואשם הנאשם באיומים על אפרים גוטליב, מי שבנה ותיחזק את התכנה ששימשה לניהול עסקי מכירת התעודות. הנאשם ביקש מגוטליב למסור לו את קוד המקור, שהיה חיוני להפעלת התכנה והמערכת, אולם גוטליב סירב לכך. על פי הנטען בכתב האישום אמר הנאשם לגוטליב "אין לך מושג עם מי יש לך עסק" וכן אמר לו שירצח אותו.

113. בעדותו בבית המשפט (פרוטוקול מיום 4.3.09, עמ' 505), העיד גולטיב על דברי איום שונים שהשמיע הנאשם כלפיו:

העד אישר כי היו ניסיונות להשפיע עליו למסור את קוד המקור, מעבר לניסיונות הלגיטימיים. הוא תיאר "כמה דברים בלשון המעטה שלא היו נעימים לי. כמה שיחות טלפון לא נעימות, איומים מרומזים ומפורשים".

העד אמר שאינו רוצה לחזור במדוייק על הדברים שנאמרו כלפיו, אך כשהופנה להודעתו במשטרה בה תיאר איומים ברצח, אישר את הדבר. הוא מסר כי קיבל שיחות טלפון מאנשים שונים שאינו מכיר אשר "לא נשמעו מידי עדינים". גוטליב העיד כי הנאשם אמר לו בשיחת טלפון "אין לך מושג עם מי יש לך עסק". הוא אף תיאר סיטואציה מסויימת בה התקשר אליו אחיו ואמר לו שהנאשם מחכה לו מעבר לדלת "עם שני בריונים". העד לא היה בביתו וכששמע על כך נסע למקום אחר ונמנע מלחזור לביתו.

בחקירתו הנגדית עמד העד על דעתו, לא חזר בו מן הדברים ואף חזר על תכנם (עמ' 524).

114. הנאשם הכחיש איומים על גוטליב אך אישר את הסיטואציה בה הגיע לביתו בלוויית שני אנשים. לטענתו עשה זאת על מנת לדון איתו במסירת קוד המקור.

עדותו של אפרים גוטליב בעניין זה מהימנה עלי ואני מרשיעה את הנאשם גם באישום זה בעבירה של איומים.

VIII אישום מס' 7

115. באישום זה מיוחסת לנאשם עבירה של הפרת הוראה חוקית. על פי הנטען ביום 29.12.06 שוחרר הנאשם ממעצר בתנאי שחרור שכללו איסור יצירת קשר עם עדי התביעה, אולם הוא יצר קשר עם העדים פייגי פסטג ויונה הנאו. עם פייגי פסטג יצר קשר מספר פעמים בטלפון ובאמצעות תכנת סקייפ, ועם הנאו יצר קשר ושאל אותו אודות חקירת המשטרה.

116. העד יונה הנאו העיד בפרוטוקול מיום 26.10.08, בעמ' 42, כי זכורה לו שיחת טלפון עם הנאשם וכי הוא עצמו לא דיבר עם הנאשם כיון שנאמר לו במשטרה שהדבר אסור.

לאחר רענון זיכרון העיד העד על כך שהנאשם שאל אותו על תוכן חקירת המשטרה, ואישר כי שיחה זו זכורה לו.

117. לנאשם מספר גורסאות וטענות שכנגד בעניין זה:

בחקירתו הנגדית של העד הנאו הועלתה טענה שהעד לא זיהה את הנאשם וכי לא הנאשם הוא ששוחח עם העד (פרוטוקול עמ' 53). הנאשם בחקירתו בחר בגירסה אחרת וטען כי העד הוא שיזם את השיחה והתקשר אליו כדי לספר לו על החקירה (חקירת הנאשם בעמ' 607). בסיכומי הנאשם הועלתה טענה שלישית, לפיה הנאשם נעד את היסוד הנפשי הנדרש לעבירה זו, כיון שלא היה מודע להתקיימות הנסיבות הרלוונטיות.

118. אני דוחה את טענות הנאשם: כאמור, העד העיד כי שיחת הטלפון עם הנאשם זכורה לו. אם הוא היה יוזם השיחה, סביר להניח שלא היה מאשר למשטרה את דבר קיומה. אין לייחס לנאשם חוסר מודעות לעבירה שכן הוא נכח בבית המשפט והיה מודע לתנאי השחרור שנקבעו לו. העובדה ששוחח עם העד דוקא על תוכן חקירת המשטרה מצביעה על כך שהנאשם ביצע את המעשה בכוונה, על מנת להיערך להמשך חקירתו, להשפיע על מהלכה וכיוצ"ב.

119. בנוגע לעדה הנוספת, הגב' פייגי פסטג, אשמתו של הנאשם אינה ברורה: העדה עצמה טענה כי לא דיברה עם הנאשם יותר מכמה שניות, וכן העידה כי היא מניחה שאמרה לנאשם שהוא חייב לה כסף. העדה לא זכרה את השיחות, וגם לאחר ריענון זיכרון לא יכלה לאשר את כל השיחות מזכרונה. עם זאת, גם עדה זאת העידה (כאמור, על פי הקפאת זכירה מהודעותיה) כי הנאשם יצר איתה קשר שלוש פעמים, ובאחת מהן שוחח איתה על החקירה וציין כי הזמינו את יונה לחקירה. (עדות מיום 4.3.09, עמ' 497).

מכל מקום, הנאשם מואשם בעבירה אחת בלבד של הפרת הוראה חוקית, ועבירה כזו נעברה בוודאי בשיחה עם יונה הנאו.

לאור האמור אני מרשיעה את הנאשם בעבירה של הפרת הוראה חוקית.

IX הגנות וטענות מקדמיות

120. ב"כ הנאשם ייחדו חלק ניכר מטיעוניהם לטענות אלו. חלקן הועלו כבר בראשית ההליך כטענות מקדמיות, הן נדחו וקבעתי כי הנימוקים ינתנו במסגרת הכרעת הדין. הטענות הועלו פעם נוספת בתום פרשת התביעה, וביום 17.5.09 ניתנה ההחלטה בטענת אי החוקיות. הטענות מועלות עתה בשלישית, כשחלקן נדונו כבר בהחלטה מיום 17.5.09.

טענת אפליה ואכיפה בררנית

121. הנאשם טוען כי מדיניות המאשימה כלפיו היא חריגה ואינה דומה למדיניות הננקטת כלפי אנשים אחרים המעורבים בעסקי התעודות המזוייפות. הטענה הועלתה בתחילת הדיון בתיק זה, ואז נטען כי אף אחד מבין המעורבים הנוספים לא הועמדת לדין. מאז השתנו העובדות. הוגשו מספר רב של כתבי אישום, ביניהם נגד מי שהעידו כעדי תביעה בתיק זה. כתבי האישום הוגשו כראיות, ובחלק מהמקרים שהגיעו לשלב זה הוגשו גם גזרי הדין שניתנו נגד העדים.

122. על אף הגשת כתבי האישום טוען הנאשם כי הוא מופלה לרעה לעומת מפעילים אחרים של עסקים דומים שנגדם לא נוהלו חקירות ולא הוגשו כתבי אישום. עוד טוען הנאשם כי גישת התביעה כלפי מעורבים אחרים היתה מקלה ואילו כלפיו ננקטה עמדה מחמירה. הוא הביא כדומא את מי שהועסקו על ידו, ביניהם אדה בנטלי, ג'פרי ויליאם גרוס, פייגי פסטג, רייזי לפיאן, יונה הנאו ואחרים, שחלקם נדונו לעונשים של של"צ ללא הרשעה, אחרים נדונו לקנס כספי ונגד חלקם אף לא הוגש כתב אישום. הנאשם ציין גם כי מעורבים אחרים לא הואשמו בעבירות על פקודת מס הכנסה.

123. כאמור העת שהועלו הטענות לראשונה לא הוגשו כתבי אישום נגד מעורבים נוספים. אולם מאז השתנו העובדות. הוגשו מספר ניכר של כתבי אישום, והמעורבים הורשעו ונדונו לעונשים שונים.

אין זה מקומן של הטענות הנוגעות לרמת הענישה. שכן בעניינו של הנאשם עדיין לא התקיימו הטיעונים לעונש ולא נגזר דינו, כך שטענת האפליה במישור זה הועלתה טרם זמנה. גזרי הדין שניתנו למעורבים אחרים יהיו מן הסתם אחד השיקולים שיובאו בחשבון בגזר דינו של הנאשם בתיק זה. מכל מקום ראוי לציין כבר עתה כי חלקם ומעורבותם של האנשים לא היו שווים. אין דומה מי שניהל את העסק במשך שנים, העסיק עובדים ונהנה מהרווחים, לחלקו של עובד זוטר שעבד בעסק תקופה מסויימת, לעיתים בשל קשיים אישיים כאלה או אחרים, והרווחי בקושי את לחמו.

124. בנוגע לאחרים שהיו מעורבים בהקמה ובניהול של עסקים דומים, מן הראיות שנשמעו עולה כי חלק מאנשים אלה, ובראשם ג'יי שכטר ששמו עלה כרוח החיה מאחורי

הקמת העסקים, עזב את מדינת ישראל כבר לפני שנים, כך שלא ניתן להעמידו לדין בישראל.

125. זאת ועוד: עצם העובדה שאנשים אחרים לא הועמדו לדין אינה מצביעה בהכרח על אכיפה בררנית ועל אפליה. משאביה של המשטרה מוגבלים, ומטבע הדברים מתחייבת קביעת סדרי עדיפויות פתיחה בחקירה נגד אדם מסויים משמעה גם עיכוב או ביטול החקירה נגד אחר, וקביעת עדיפויות אינה בהכרח פסולה. בהקשר זה העיד החוקר ירון בן צבי, בעדותו מיום 7.2.08 עמ' 65:

"ש. מה השלב שבו עברתם מעבודה רוחבית לנקודתית נגד הנאשם?"

ת. כשראינו שנפת העבודה הוא עצום, החלטנו בשלב הראשון, להתמקד ממי שעולה מחומר החקירה שהוא הכי גדול בארץ."

בהמשך העמוד נשאל העד ומשיב כי יחזקאל ארמון, מאחסן האתרים, אמר בחקירתו שיונתן הוא הגדול בארץ ומתכוון להתרחב.

126. טענות נוספות שהועלו על ידי ב"כ הנאשם בנוגע לאפליה באופן ניסוח כתב האישום, אפליה ביחס לעובדי מדינה, וכיוצ"ב מתייחסות לכתבי אישום שהוגשו נגד נאשמים אחרים, בנושאים שונים לחלוטין מאלה הנדונים כאן, אין בפני פרטים בנוגע לכתבי האישום והמעשים המיוחסים לנאשמים באותם תיקים, וטענות ההגנה מבוססות בעיקר על עובדות הידועות מן התקשורת וממקורות שאינם משפטיים. אין זה המקום לדון בכלל מדיניות ההעמדה לדין של התביעה במדינת ישראל, וטענות אלו נדחות.

הטענות השונות שהועלו בנוגע לעדים שהעידו ואלה שלא הוזמנו להעיד הן טענות כלליות. ככלל, עומדת לנאשם הזכות להזמין כל עד נדרש כעד הגנה מטעמו. טענות נוספות ניתן היה להעלות במסגרת עדותו של כל אחד ואחד מהעדים הרלוונטיים, ואין מקום לדון בטענות הכלליות שהועלו.

טענת אי חוקיות הראיות

127. טענת אי החוקיות הועלתה כבר לאחר פרשת התביעה והחלטה בעניין ניתנה ביום 17.5.09.

הטענה על חוסר חוקיות החזקת מוצגים נדחתה, הטענה לגבי חוקיות החדירה למחשב התקבלה בחלקה, וקבעתי כי החוקרים חרגו ממה שהותר להם בצו בנוגע למקום בחיפוש והמחשבים שאליהם התייחס הצו. כפי שעולה מן ההחלטה, היא מתייחסת למסמכים שנתפסו ממחשבים מסויימים. על כן, על מנת לממש את העיקרון שנקבע בהחלטה זו, היה על ב"כ הנאשם לפרט ולהבהיר אלו מסמכים נתפסו שלא כדין מן המחשבים שלגביהם לא ניתן צו. הדבר לא נעשה. גם בנוגע להאזנות סתר קבעתי כי על מנת לפסול ראיות מטעם זה יש להפנות לראיות ספציפיות שהתקבלו שלא כדין ולגביהן ניתן לדון בטענת הפסלות. גם דבר זה לא נעשה. באשר לטענת הפרת חסיון עו"ד – לקוח

קבעתי כי הראיות אינן מצדיקות החלטה באותו שלב אלא בסיום התיק, כיון שהבטלות היא בטלות יחסי המחייבת בחינה של כלל הראיות בתיק וקבלת תמונה מלאה.

128. כאמור, ההגנה לא הוסיפה טענות בשלב הסופי של התיק, ובסיכומיה הפנתה לטיעונים שהעלתה עובר להחלטה מיום 17.5.09. בנסיבות אלו, בהעדר התייחסות לראיות הקונקרטיות שאליהן מתייחסות הטענות, אין בפני תשתית להעמקת הדיון ולהתייחסות לראיות ספציפיות. התוצאה היא שאין ראיות ספציפיות שפסלותן עומדת לדיון, ואין לפסול ראיות בשל אי חוקיות תפיסתן.

טענת העדר היועצות עם עו"ד

129. חוקר מס הכנסה אלברט בן שטרית העיד בפרוטוקול מיום 13.3.08 עמ' 145 על כך שהודיע לנאשם על זכות ההיועצות בעו"ד עוד בתחילת החקירה, בעל פה, אולם הדבר לא נרשם.

עוד יש לציין בנושא זה כי הנאשם לא הודה בביצוע העבירות המיוחסות לו אף לא באחת מהודעותיו. על כן אין להודעות הנאשם מעמד של הודאות ואין לייחס משמעות לנסיבות מסירתן, כאשר אין בהן הודאה בעבירות.

טענת הגנה מן הצדק

130. לא מצאתי בטענות הנאשם בעניין הגנה מן הצדק תוספת של ממש על הטענות האחרות שנדונו, ואני דוחה טענה זו.

X סיכום:

אני מזכה את הנאשם מעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וזיוף, ומרשיעה אותו בזיוף בנסיבות מחמירות, בשתי עבירות של איומים ובהפרת הוראה חוקית.

אני מרשיעה את נאשמים 1-3 בעבירות על סעיפים 220 (5), 218, 216 (5) לפקודת מס הכנסה.

-18-

ניתנה והודעה היום כ"ה שבט תשע"א, 30/01/2011 במעמד הנוכחים.

חגית מאק-קלמנוביץ, שופטת

ב"כ הצדדים: בהסכמה מבקשים שתנאי השחרור שנקבעו ישארו כפי שהם, בכפוף לכך שיוגדרו שני ערבים מתוך הרשימה, אימו של הנאשם מאירה רבינוביץ ויצחק רבינוביץ.

החלטה

תנאי השחרור יהיו כמבוקש.

נקבע לטיעונים לעונש ליום 13.3.2011 בשעה 11:00.

ניתנה והודעה היום כ"ה שבט תשע"א, 30/01/2011 במעמד הנוכחים.

חגית מאק-קלמנוביץ, שופטת